

Budapest,
2009. július 6.,
hétfő

93. szám

Ára: 1395 Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

2009. évi LXXII. törvény	A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollétéről	23692
2009. évi LXXIII. törvény	Az Országos Érdekegyeztető Tanácsról	23697
2009. évi LXXIV. törvény	Az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről	23702
142/2009. (VII. 6.) Korm. rendelet	Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 288/2008. (XII. 9.) Korm. rendelet módosításáról	23713
143/2009. (VII. 6.) Korm. rendelet	Az erdőgazdálkodási és erdővédelmi bírság mértékéről és kiszámításának módjáról	23714
9/2009. (VII. 6.) HM rendelet	A kedvezményes üdültetés rendjéről szóló 35/2002. (V. 10.) HM rendelet módosításáról	23716
34/2009. (VII. 6.) KHEM rendelet	A belföldi közforgalmú menetrend szerinti vasúti személyszállítás és helyközi (távolsági) autóbusz-közlekedés, valamint a nevelési-oktatási intézmények által rendelt belföldi autóbusz különjáratok legmagasabb díjairól szóló 48/2007. (IV. 26.) GKM rendelet módosításáról	23718
3/2009. BJE szám	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata	23727
80/2009. (VII. 6.) KE határozat	A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa tagjának kinevezéséről	23736
1105/2009. (VII. 6.) Korm. határozat	A DATÉSZ Dél-Alföldi Termelői Értékesítő Szervezetek Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságnak a zöldség-gyümölcs ágazattal összefüggő tevékenységét elősegítő intézkedések előkészítéséről	23736

II. Törvények

2009. évi LXXII. törvény

a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról*

Az Országgyűlés az élethez, testi épséghez és méltósághoz minden embert megillető alapvető emberi jogok védelmében, összhangban a nemzetközi egyezményekkel és az Alkotmánnyal, a hozzátartozók közötti erőszak visszaszorítása érdekében az alábbi törvényt alkotja:

I. Fejezet

Értelmező rendelkezések

1. § (1) Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül

a) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység,

b) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás (a továbbiakban együtt: hozzátartozók közötti erőszak).

(2) Bántalmazott az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják.

(3) Bántalmazó az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

(4) E törvény alkalmazásában gyermeknek kell tekinteni a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerinti kiskorút.

(5) E törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 685. § *b)* pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat, valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.

(6) E törvény alkalmazásában a napokban megállapított határidő folyamatosságot jelent.

II. Fejezet

A hozzátartozók közötti erőszak megelőzését szolgáló intézményrendszer és a jelzési kötelezettség

2. § (1) A hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látják el a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,

c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,

d) a gyámhatóság,

e) a rendőrség,

f) az ügyészség,

g) a bíróság,

h) a pártfogó felügyelői szolgálat,

i) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

j) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

k) a társadalmi szervezetek, alapítványok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott intézményeken túl más is tehet a (2) bekezdésben meghatározott jelzést.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények, illetőleg a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése és a bekövetkezett, hozzátartozók közötti erőszak ártalmainak csökkentése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Amennyiben a (3) bekezdésben írt más személy tesz jelzést, vagy kezdeményez eljárást, az (1)–(2) bekezdésben meghatározott intézmények, illetőleg a családvédelmi koordinációért felelős szerv kötelezettsége e más személy irányában az eljárás megindítására vonatkozó visszajelzésre vonatkozóan áll fenn.

(5) A családvédelmi koordinációért felelős szerv kezdeményezi az (1) bekezdés *a)–j)* pontjai szerinti személynek, illetve szerv alkalmazottjának fegyelmi felelősségre vonását, ha a (2) és (4) bekezdésben foglalt jelzési és együttműködési kötelezettségnek nem tesz eleget.

3. § (1) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót

* A törvényt az Országgyűlés a 2009. június 22-i ülésnapján fogadta el.

és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se lépessen kapcsolatba bántalmazottal.

(2) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt tett jelzés fogadását követően – figyelemmel a hozzátartozók közötti erőszak kiemelkedő súlyára – a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel. A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére az (1) bekezdésben írt szabályok a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén megfelelően irányadóak.

(3) A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, a bántalmazottat megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményeiről. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

(4) A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazónak a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

(5) A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad.

(6) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a személyes meghallgatáson elhangzottakat jegyzőkönyvbe foglalja és – a bántalmazott akaratának figyelembevételével – megteszi a szükséges intézkedéseket a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése vagy megszakítása érdekében.

(7) A családvédelmi koordinációért felelős szerv az eljárásáról és a feltárt tényekről haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

4. § (1) A családvédelmi koordinációért felelős szerv a bántalmazóra és a bántalmazottra vonatkozó következő személyes adatokat kezelheti:

- a) természetes személyazonosító adatok,
- b) lakcím, tartózkodási hely címe, értesítési (levelezési) cím, szálláshely címe,
- c) a hozzátartozók közötti erőszakra, illetőleg annak veszélyére vonatkozó tények, adatok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyes adatokat a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzá-

tartozók közötti erőszak miatt kezdeményezett eljárás megindításáig kezelheti.

(3) Ha nem kerül sor eljárás megindítására, az (1) bekezdésben meghatározott adatok legfeljebb három hónapig kezelhetők.

III. Fejezet

IDEIGLENES MEGELŐZŐ ÉS MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS

Általános rendelkezések

5. § (1) Az ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a megelőző távoltartás átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint gyermekével való kapcsolattartási jogát.

(2) Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles

- a) magát távol tartani a bántalmazottól,
- b) magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól,
- c) magát távol tartani az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, illetve a megelőző távoltartó határozatban megjelölt más személytől, és
- d) tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(3) Ha a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant – a használat jogcímétől függetlenül – a bántalmazóval közösen használja, a bántalmazó akkor köteles magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, ha a bántalmazott az ingatlan használatára a szívességi lakáshasználaton kívül egyéb jogcímmel rendelkezik, vagy a bántalmazóval közös gyermekét neveli.

(4) Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat a bántalmazó más jogszabály vagy szerződés alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó fizetési kötelezettségeit nem érinti.

(5) Ugyanazon bántalmazóval szemben ugyanaz a bántalmazott csak akkor kérheti újból ideiglenes megelőző távoltartás, illetve megelőző távoltartás elrendelését, ha elrendelésük e törvényben meghatározott feltételei ismételt megvalósulnak.

(6) Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat meghozatalakor a rendőrség, illetve a bíróság tájékoztatja a bántalmazót a lakóhelyén és környékén igénybe vehető éjszakai szállást nyújtó intézmények helyéről, címéről és az igénybevétel feltételeiről.

(7) Az ideiglenes megelőző távollattartás, illetve a megelőző távollattartás a hatályát veszti, ha a bántalmazó ellen indított büntetőeljárásban a bíróság távollattartást rendel el.

Ideiglenes megelőző távollattartás

6. § (1) A hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távollattartással összefüggő eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A rendőrség az ideiglenes megelőző távollattartást

a) helyszíni intézkedése során észlelt hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján hivatalból,

b) a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója bejelentése,

c) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személynek a – feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése,

d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó egészségügyi szolgáltatást nyújtónak, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatónak, közoktatási intézménynek a – gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében törvényben meghatározott feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése alapján rendelheti el.

(3) A rendőrség az ideiglenes megelőző távollattartást akkor rendel el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

(4) Az ideiglenes megelőző távollattartást a (3) bekezdésben foglalt esetben a rendőrség 72 órára rendel el.

Az elintézési határidő

7. § (1) A rendőrség az ideiglenes megelőző távollattartó határozatot haladéktalanul, a helyszínen köteles meghozni. Ha a rendőrség az eljárása során a bántalmazóval szemben az előállítás rendőri intézkedést alkalmazza, a rendőrség a határozatot legkésőbb az előállítás időtartamának lejártáig hozza meg.

(2) A rendőrség az ideiglenes megelőző távollattartás elrendelésével egyidejűleg az ideiglenes megelőző távollattartó határozat egyidejű megküldésével, az arra illetékes helyi bíróságnál kezdeményezi a megelőző távollattartás elrendelését.

Az ideiglenes megelőző távollattartó határozat

8. § Az ideiglenes megelőző távollattartó határozat rendelkező részének a Ket. 72. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakon kívül tartalmaznia kell:

a) a rendőrség döntését arról, hogy

aa) a bántalmazó köteles a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlan elhagyni, és oda az ideiglenes megelőző távollattartó határozat hatálya alatt nem térhet vissza, vagy

ab) a bántalmazóra az 5. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kötelezettség az ideiglenes megelőző távollattartás hatálya alatt – az 5. § (3) bekezdése alapján – nem vonatkozik,

b) a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlan címét,

c) a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazó köteles magát távol tartani a bántalmazottól, illetve a határozatban megjelölt más személytől,

d) a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazónak tilos közvetve vagy közvetlenül a bántalmazottal, illetve rá tekintettel más személlyel, így különösen az ideiglenes megelőző távollattartást elrendelő határozatban megjelölt egyéb személlyel kapcsolatba lépni,

e) annak megállapítását, hogy a bántalmazó szülői felügyeleti joga, illetve a kiskorú gyermekével való kapcsolattartási joga szünetel,

f) rendelkezést a határozat azonnali végrehajthatóságáról, a végrehajtás módjáról, a foganatosítás rendjéről,

g) figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távollattartó határozat a bántalmazó más jogszabály vagy szerződés szerinti kötelezettség alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó kötelezettségeit nem érinti,

h) figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távollattartó határozatban előírt kötelezettségek megszegése szabálysértést valósít meg.

Az ideiglenes megelőző távollattartó határozat közlése

9. § (1) Az ideiglenes megelőző távollattartást elrendelő határozatot a bántalmazóval és a bántalmazottal közölni kell, és azt részükre át kell adni, illetőleg a lehető legrövidebb úton kézbesíteni kell. Megjelölt cím hiányában a határozat a rendőrségen átvehető.

(2) Ha a bántalmazó a határozatot a rendőrségen nem veszi át, a határozatot a meghozatalát követő harmadik napon közölni kell tekinteni. E határidő elmulasztása

ellen a Ket.-ben meghatározottak szerint igazolásnak van helye.

(3) A rendőrség a bántalmazott kérésére, illetve beleegyezésével a határozatot megküldi az illetékes családsegítő szolgálatnak, a gyermekjóléti szolgálatnak abban az esetben, ha a bántalmazott háztartásában kiskorú él. Ha a bántalmazott gyámság vagy gondnokság alá tartozó személy, a rendőrség a határozatot a gyámolt vagy a gondnokolt állandó lakóhelye szerinti gyámhivatalnak is megküldi.

(4) A rendőrség értesítése alapján a távollartó határozat meghozatalát követő huszonnégy órán belül a családsegítő szolgálat, együtt élő kiskorú hozzátartozó esetében a gyermekjóléti szolgálat köteles a bántalmazottat és a bántalmazót felkeresni és velük segítő kapcsolatot kezdeményezni, illetve a kiskorút veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében intézkedni.

Fellebbezés

10. § A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. a rendőrség határozatának bírói felülvizsgálatára közigazgatási nemperes eljárásban kerül sor.

Felvilágosítás

11. § A rendőrség a Ket. 5. §-ának (2) bekezdésében írt rendelkezésén túl az eljárás megindításakor köteles a bántalmazott részére felvilágosítást adni az áldozatsegítő, a szociális és jogi segítségnyújtó szervekről, szervezetekről és intézményekről, valamint a civil segítő szervezetekről, továbbá a rendelkezésre álló pénzbeli segítségnyújtási lehetőségekről.

Az ideiglenes megelőző távollartó határozat bírói felülvizsgálata

12. § (1) A határozat bírói felülvizsgálatára a közigazgatási nemperes eljárásokra vonatkozó általános szabályokat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A határozat bírói felülvizsgálatát a határozat kézbesítésétől számított három napon belül lehet kérni. A kérelem elbírálására a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerinti helyi bíróság jogosult.

(3) A kérelem benyújtásának a távollartó határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a bíróság a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

(4) A bíróság a kérelemről annak beérkezésétől számított három munkanapon belül határoz.

(5) A bíróság a közigazgatási határozatot megváltoztathatja.

(6) Amennyiben a bíróság tudomást szerez arról, hogy ugyanazon hozzátartozók közötti erőszak miatt ideiglenes megelőző távollartó határozat bírói felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás és a megelőző távollartás elrendelésére irányuló nemperes eljárás is folyamatban van, ezen eljárásokat a megelőző távollartás elrendelésére irányuló nemperes eljárást folytató bíróságon kell egyesíteni.

Megelőző távollartás

13. § (1) A megelőző távollartás elrendeléséről a bíróság nemperes eljárásban dönt.

(2) A megelőző távollartás elrendelésére irányuló nemperes eljárásra a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait – az e törvényben foglalt eltérésekkel – megfelelően alkalmazni kell.

(3) Az eljárásra a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerinti helyi bíróság illetékes.

(4) A Pp. kizárásra irányuló szabályait azzal kell alkalmazni, hogy nem járhat el bíróként és ügyészként az ideiglenes megelőző távollartás során eljáró rendőr, valamint annak Pp. szerinti hozzátartozója sem.

(5) Az ügyész a megelőző távollartás bírói elrendelésére irányuló eljárásban fellephet, az eljáró bíróság haladéktalanul értesíti az ügyészt az eljárás megindításáról.

(6) Az eljárásban nem járhat el bírósági titkár.

14. § (1) A megelőző távollartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárást a rendőrség hivatalból kezdeményezi, ha ideiglenes megelőző távollartást rendelt el. Megelőző távollartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárás megindítását a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója is kérelmezheti.

(2) Hivatalból indított eljárásban a rendőrség, a megelőző távollartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárás kezdeményezése esetén a családvédelmi koordinációért felelős szerv, valamennyi rendelkezésére álló iratot, dokumentumot a bíróság rendelkezésére bocsátja.

(3) Kérelemre induló eljárásban a kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) az eljárás lefolytatására irányuló kérelmet,
- b) a kérelem előterjesztésének indokait,
- c) a rövid tényállást és az előzményeket,
- d) a kérelmező nevét, lakóhelyét, valamint
- e) a bántalmazó azonosítására és elérhetőségére vonatkozó, rendelkezésére álló adatokat.

(4) A kérelmet írásban lehet előterjeszteni, vagy az illetékes bíróságon jegyzőkönyvbe lehet mondani.

15. § (1) Az eljárás során a bíróság a felek személyes meghallgatását legalább egyszer köteles megkísérelni.

(2) Hivatalból indult eljárásban a döntéshozatalnak nem akadálya, ha a meghallgatáson személyesen egyik fél sem jelenik meg.

(3) Kérelemre indult eljárásban, ha a bántalmazott kérelmező személyesen nem jelenik meg és távolmaradását alapos indokkal nem menti ki, továbbá ha a kérelem nem tartalmazza a 14. § (3) bekezdésében meghatározottakat, a bíróság az eljárást megszünteti. Kérelemre indult eljárásban nem akadálya a döntés meghozatalának az, ha a bántalmazó nem jelenik meg személyesen a meghallgatáson.

(4) Az eljárásban hiánypótlásnak csak kérelemre indult eljárásban, rendkívül indokolt esetben, a kérelem hiányossága esetén van helye. Ebben az esetben a bíróság a kérelem beérkezésétől számított egy napon belül felhívja a feleket hiánypótlásra.

(5) Az eljárásban felfüggesztésnek és szünetelésnek nincs helye.

(6) Az eljárást hivatalból indult eljárás esetén a rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távollattartás kezdő időpontjától számított három napon belül, kérelemre indult eljárás esetén a kérelem beérkezésétől számított három munkanapon belül le kell folytatni.

16. § (1) A megelőző távollattartást a bíróság akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

(2) A megelőző távollattartást a bíróság legfeljebb harminc napra rendelheti el.

(3) A bíróság a határozatát a meghallgatás alkalmával közli a felekkel, azt nekik átadja. Ha a meghallgatáson a bántalmazó nem jelent meg, a bíróság a rendőrség útján intézkedik a kézbesítésről. A rendőrség köteles a határozat kézbesítéséről gondoskodni.

(4) A rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távollattartás hatálya a bíróság által elrendelt megelőző távollattartás hatályának beálltával megszűnik.

(5) A rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távollattartás hatálya akkor is megszűnik, ha a bíróság nem rendeli el a megelőző távollattartást.

(6) A határozatban foglaltak nemteljesítése esetén bírósági végrehajtásnak nincs helye.

17. § Ha polgári perben ideiglenes megelőző távollattartásra okot adó körülményt észlel a bíróság, az e tényre vonatkozó adatokat – soron kívül – közli a rendőrséggel.

IV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Felhatalmazás

18. § (1) Felhatalmazást kap a kormány, hogy rendeletben kijelölje a családvédelmi koordinációért felelős szervet.

(2) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, hogy az ideiglenes megelőző távollattartó határozat meghozatalának részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.

Módosuló jogszabályok

19. § (1) A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 91. §-ának (1) bekezdése a következő *h*) ponttal egészül ki:

[Szünetel a szülői felügyelet,]

„*h*) ha a szülővel szemben a rendőrség vagy a bíróság a gyermek, illetve a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett, külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt ideiglenes megelőző távollattartó határozatot, megelőző távollattartó határozatot hozott.”

(2) A Csjt. 92. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szülőnek – kivéve, ha a külön jogszabályban meghatározott ideiglenes megelőző távollattartó határozat, megelőző távollattartó határozat, illetve ha gyermek sérelmére elkövetett cselekmény miatt a büntetőeljárásban elrendelhető távollattartás kényszerintézkedés hatálya alatt áll – joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha szülői felügyeleti joga szünetel.”

20. § (1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 33. §-ának (2) bekezdése a következő 33. ponttal egészül ki:

[Egyes alkotmányos jogok érvényesítése, illetőleg kötelezettségek teljesítése, valamint a társadalmi igazságosság előmozdítása érdekében a mellékletben és a külön jogszabályokban meghatározott illetékmentes eljárásokon felül tárgyuknál fogva illetékmentes eljárások:]

„33. a külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt az ideiglenes megelőző távollattartó határozat elrendelésére irányuló eljárás.”

(2) Az Itv. 57. §-ának (1) bekezdése a következő *r*) ponttal egészül ki:

[Illetékmentes a polgári ügyekben:]

„*r*) a külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt az ideiglenes megelőző távollattartó határozat bírói felülvizsgálatára, valamint a megelőző távollattartás elrendelésére irányuló nemperes eljárások.”

21. § (1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 135. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A gyermekjóléti szolgálat, és a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal a 15. § (2)–(4) bekezdésben meghatározott ellátások nyújtása, illetve intézkedések alkalmazása során a (2) bekezdésben meghatározott adatokon túl

a) a gyermek, illetve a fiatakorú által elkövetett bűncselekményre,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő által a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekményre,

c) a Ptk. 685. §-ának b) pontja szerinti hozzátartozó, vagy a közös háztartásban rendszeresen vagy időszakonként együtt élő más személy által a gyermek sérelmére elkövetett hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távollattó határozatra vagy megelőző távollattó határozatra vonatkozó adatokat kezelhet.”

(2) A Gyvt. 136. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A gyámhatóság és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző szervezet alkalmazottja és vezetője, a gyermek és az őt nevelő szülő, vagy más törvényes képviselő tartózkodási helyére vonatkozóan megtagadhatja a szülő tájékoztatását, illetve korlátozhatja a szülő iratbetekintési jogát, ha

a) a szülő ellen gyermeke vagy a gyermeket nevelő másik szülő sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás van folyamatban, annak jogerős befejezéséig,

b) a szülő ellen gyermeke vagy a gyermeket nevelő másik szülő sérelmére elkövetett külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távollattó határozat vagy megelőző távollattó határozat iránti eljárás van folyamatban, a távollattó időtartamáig.”

22. § (1) A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 138/A. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha a bíróság a távollattó elrendeléséről vagy módosításáról határoz, a határozatban az (1) bekezdés szerinti szabályokat úgy kell megállapítani, hogy azok ne tegyék lehetetlenné a terhelt azon jogainak gyakorlását, amely jogokat a sértett vonatkozásában az (1) bekezdés b) pontja érint.”

(2) A Be. 138/B. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A távollattóást a bíróság tiztől hatvan napig terjedő időre rendelheti el.”

23. § (1) A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) a következő alcímmel és 139/B. §-sal egészül ki:

„*Távottartó határozat szabályainak megszegése*

139/B. § (1) Aki a külön törvényben meghatározott ideiglenes megelőző távollattó határozatban vagy a megelőző távollattó határozatban meghatározott szabályokat megszegi, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a bíróság hatáskörébe tartozik.”

(2) Az Sztv. a következő 139/C. §-sal egészül ki:

„*Megelőző távollattóást alaptalan kezdeményezése*

139/C. § (1) Aki valótlan tények állításával külön törvényben meghatározott – szabálysértésnek vagy bűncselekménynek nem minősülő – hozzátartozók közötti erőszak miatt a külön törvényben meghatározott megelőző távollattóást elrendelését kezdeményezi, ha azt a valótlan tények alapján elrendelik, százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.”

Hatálybalépés

24. § Ez a törvény 2009. október 1-jén lép hatályba.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2009. évi LXXIII. törvény

az Országos Érdekegyeztető Tanácsról*

Az Országgyűlés, elismerve a szociális párbeszéd társadalmi szerepét, a munkavállalók és a munkáltatók alkotmányos érdekvédelmi és érdekképviseleti jogainak biztosítására az alábbi törvényt alkotja:

1. § E törvény hatálya kiterjed

a) az Országos Érdekegyeztető Tanácsra (a továbbiakban: OÉT) és tagjaira,

b) az országos érdekegyeztetéssel kapcsolatos feladatot ellátó kormányzati szervekre, valamint

c) az Országos Részvételt Megállapító Bizottságra.

2. § Az OÉT az országos szakszervezeti, illetve munkáltatói szövetségek (a továbbiakban: munkavállalói, illetve munkáltatói oldal) és a kormány közötti makroszintű konzultációk és tárgyalások folyamatosan működő, legátfogóbb, országos, háromoldalú (tripartit) érdekegyeztető fóruma.

* A törvényt az Országgyűlés a 2009. június 22-i ülésnapján fogadta el.

3. § (1) Az OÉT célja: a munkavállalók, a munkáltatók és a kormány érdekeinek, törekvéseinek feltárása, egyeztetése, megállapodások kialakítása, az esetleges országos konfliktusok megelőzése, rendezése, valamint információcsere, javaslatok, alternatívák vizsgálata. Ennek érdekében megvitatja a munka világával összefüggő valamennyi kérdéskört, beleértve a gazdaságot, a foglalkoztatást és a jövedelmek alakulását befolyásoló, az adózással, járulékfizetéssel és költségvetéssel összefüggő témaköröket, jogszabály-tervezeteket.

(2) Az OÉT intézményi keretet nyújt a kormány, valamint a munkavállalói és munkáltatói érdekképviseltek közötti konzultációnak, ennek keretében

a) konzultál a foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci stratégiai elképzelésekről, a jövedelemelosztást érintő legfontosabb gazdaságpolitikai, elvi, stratégiai koncepciókról;

b) véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról.

(3) A (2) bekezdésben említett kérdések körébe tartoznak különösen

a) a foglalkoztatáspolitikával,

b) a bérpolitikával,

c) a munkajogi szabályozással,

d) a munkavédelemmel,

e) a munkaügyi ellenőrzéssel,

f) a munkaügyi kapcsolatokkal,

g) az oktatás- és képzéspolitikával,

h) a szociálpolitikával,

i) a társadalombiztosítási befizetésekkel és ellátásokkal,

j) a vállalkozásokat és a munkajövedelmeket terhelő adókkal és járulékokkal,

k) az éves költségvetéssel,

l) a gazdaságpolitikával

összefüggő, a munkavállalók és munkáltatók jelentős részét érintő alapvető kérdések.

(4) Az OÉT az oldalak javaslatára konzultálhat a (2)–(3) bekezdésben szereplő tárgykört érintő európai uniós kérdésekről, tervezetekről.

4. § (1) E törvény alkalmazásában érdekképviselő, illetve érdekképviselői szövetség az egyesülési jogról szóló törvény szerint létrejött társadalmi szervezet,

a) amelynek alapszabályában szereplő elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése, vagy

b) amelynek alapszabályában meghatározott céljai között szerepel a munkáltatók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek védelme és képviselése.

(2) Országos az az érdekképviselő, amely az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően:

a) szakszervezetekből, szakszervezeti szövetségekből, vagy

b) munkáltatókat tömörítő érdekképviselőtekből, szövetségekből, illetőleg munkáltatói szervezetekből (a továbbiakban: tagszervezet) álló tagsággal rendelkezik, és

c) tevékenységét országos szinten szervezi.

5. § (1) Az országos érdekegyeztetésben részt vehet:

a) az a szakszervezeti szövetség, amely

aa) legalább négy nemzetgazdasági ágban és legalább tizenkét alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

ab) legalább három régióban vagy nyolc megyében tagszervezettel, vagy tagszervezetei területi, illetve megyei szervezettel rendelkezik, továbbá

ac) tagszervezetei együttesen legalább százötven munkáltatónál rendelkeznek önálló, vagy a tagszervezet alapszabálya szerinti munkahelyi szervezettel, valamint

ad) tagja az Európai Szakszervezeti Szövetségnek;

b) az a munkáltatói szövetség, amely

ba) legalább két nemzetgazdasági ágban és legalább hat alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

bb) tagszervezetei legalább három régióban vagy tíz megyében működő területi szervezettel rendelkeznek, továbbá

bc) amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagságát legalább ezer munkáltató, illetve vállalkozás alkotja, vagy amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagsága legalább százezer főt foglalkoztat, valamint

bd) tagja európai munkáltatói szövetségnek.

(2) A feltételek elérése érdekében a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdekképviselői szervezetei egymással koalícióra léphetnek.

6. § (1) Az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldalának tagja kizárólag a 4–5. §-ban meghatározott feltételeknek megfelelő országos érdekképviselői szövetség lehet.

(2) A kormányzati oldal elnöke a társadalmi párbeszédért felelős miniszter, illetve megbízottja. A kormányzati oldalt a napirend szerint feladatkörrel rendelkező központi államigazgatási szerv vezetője vagy megbízottja képviseli.

7. § (1) Az OÉT a 3. § (3)–(4) bekezdésében felsorolt kérdéseket illetően:

a) konzultál;

b) tárgyalást folytat és megállapodásokat köt;

c) ellátja az egyéb, törvényben meghatározott feladatait.

(2) Az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldal kérésére a központi államigazgatási szervek tájékoztatást kötelesek adni minden olyan gazdasági, szociálpolitikai, illetve munkaügyi kérdésben, amelyek az oldalak által képviseltek érdekeit jelentősen érinthetik.

(3) Az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldal véleményezi a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket.

8. § (1) Az OÉT-ben az oldal rendelkezik nyilatkozattételi, illetve döntéshozatalnál szavazási, valamint megállapodási joggal.

(2) Az OÉT döntéséhez vagy megállapodásához valamennyi oldal támogató nyilatkozata, vagy legalább két oldal támogató nyilatkozata és a harmadik oldal tartózkodása szükséges.

(3) Az oldal döntési rendszerét maga határozza meg. Amennyiben erről az oldalon nem jön létre megállapodás, oldalálláspontnak tekintendő, ha a javaslatot az oldal tagjainak többsége támogatja, és egyetlen, az oldalon résztvevő szervezet sem ellenzi.

9. § (1) Az OÉT munkáját plenáris ülésen végzi, munkavégzése elősegítése érdekében szakforumot, bizottságot, illetve munkacsoportot hozhat létre.

(2) Az OÉT munkáját háromoldalú titkárság segíti. Az OÉT titkárságába minden oldal egy-egy titkár személyére tesz javaslatot, akit a társadalmi párbeszédért felelős miniszter nevez ki. A miniszter gondoskodik a titkárság működésének személyi és tárgyi feltételeiről, az OÉT alapszabályában vagy egyéb megállapodásban meghatározottak figyelembevételével.

(3) A kormányzati oldal elnököt, a szociális partnerek soros elnököt delegálnak, akik előkészítik és koordinálják az oldal munkáját a plenáris ülésen és az ülések között.

(4) Az OÉT és oldalai az alapszabályt, valamint működésük egyéb szabályait e törvény keretei között maguk alkotják meg.

10. § Az OÉT tagsághoz szükséges feltételeknek való megfelelés megállapítása a következő adatok alapján történik:

a) az érdekképviselők elnevezése, székhelye, képviselője neve,

b) munkáltatói érdekképviselő esetén:

ba) az adott érdekképviselőhöz tartozó munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, ennek hiányában adószáma,

bb) az érdekképviselő munkáltató tagjainál a tárgyévvel megelőző évben munkaviszonyban állók átlagos statisztikai állományi létszáma,

c) munkavállalói érdekképviselő esetén azon munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, ennek hiányában adószáma, amelynél szervezettel vagy képviselővel rendelkezik.

11. § (1) Az OÉT tagsághoz szükséges kritériumoknak való megfelelést az Országos Részvételt Megállapító Bizottság (a továbbiakban: ORMB) állapítja meg, a 12. §-ban foglaltak szerint.

(2) Az ORMB tagjai:

a) az OÉT-ben tagsággal rendelkező szervezetek egy-egy képviselője,

b) meghívott tagként az OÉT-be jelentkező szervezet által, a rá vonatkozó feltételek elbírálásában részt venni jogosult, az eljárás tartamára delegált egy tag,

c) a kormány által delegált három tag.

A tagokat a társadalmi párbeszédért felelős miniszter bízta meg.

(3) Az ORMB a létrejöttétől számított öt évig működik, azt követően új tagokat kell megbízni a (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával.

(4) Az ORMB (2) bekezdés *a)* és *c)* pontban meghatározott tagjainak megbízatása megszűnik

a) a delegálás visszavonásával,

b) az arról történő lemondással,

c) ha a tag tevékenységét legalább 6 hónapig nem tudja ellátni,

d) a tag halálával,

e) ha a tag bűnösségét bíróság szándékos bűncselekmény elkövetésében jogerősen megállapította, az ítélet jogerőre emelkedésének napján, illetőleg

f) az ORMB (3) bekezdés alapján történő megszűnésével.

(5) Az ORMB tagja nem vehet részt olyan érdekképviselő OÉT-tagsághoz szükséges kritériumoknak való megfelelése elbírálásában,

a) amellyel vagy amelynek tagszervezetével munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, vagy annak választott tisztségviselője, illetve hivatalos képviselője,

b) ha olyan érdekképviselővel áll munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, vagy annak választott tisztségviselője, illetve hivatalos képviselője, amelynek a vizsgált szervezet tagszervezete.

(6) Az (5) bekezdésben szereplő összeférhetlenségi szabályt az ott felsorolt körülmény megszűnésétől számított egy éven belül is alkalmazni kell.

12. § (1) Az OÉT-tagsághoz szükséges kritériumoknak való megfelelést az ORMB a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 82–83. §-a szerinti hatósági bizonyítványban állapítja meg. Az ORMB eljárására a Ket. szabályait kell alkalmazni azzal, hogy

a) kiadmányozásra jogosult vezetőnek az ORMB tagjai által maguk közül választott elnököt kell tekinteni,

b) az ügyben a Ket. 112. §-a szerinti újravizsgálati eljárásnak nincs helye,

c) az ORMB határozata a Ket. 115. §-a szerinti felügyeleti eljárás keretében nem változtatható meg és nem semmisíthető meg,

d) az ORMB határozata ellen közigazgatási eljárásban rendes jogorvoslatnak nincs helye, a felek a határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezhetik.

(2) Az ORMB döntései meghozatalakor minden tagnak egy-egy szavazata van, kivéve a döntéssel érintett érdekképviselő által delegált tagot. Az ORMB határozatképességéhez oldalanként a tagok legalább kétharmadának jelenléte szükséges.

(3) Az ORMB az összesített adatok alapján oldalanként a jelen lévő tagok legalább négyötödének egyetértő szavazatával megállapítja a kritériumoknak való megfelelés tényét, és határozatával a kérelmezőt az OÉT tagjává nyilvánítja. E támogatás hiányában, valamint abban az esetben, ha a hiánypótlási határidő elteltéig a hiányos adatok pótlására nem, vagy ismét hiányosan került sor, az ORMB a kérelmet elutasítja. Az ORMB határozatát a felekkel történő írásbeli közlés mellett a társadalmi párbeszédért felelős miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapjában (a továbbiakban: hivatalos lap) kell közzétenni.

(4) Az ORMB határozata ellen a hivatalos lapban törént közzététel napjától számított harminc napon belül a fővárosi munkaügyi bírósághoz lehet fordulni. A bíróság az ORMB határozatát nem peres eljárásban megváltoztathatja, ebben az esetben az ORMB a megváltoztatott közigazgatási határozatot a bírósági határozat jogerőssé válását követő tizenöt napon belül – az eredeti határozatra való utalással – a hivatalos lapban köteles közzétenni.

(5) A jogerős határozat alapján az OÉT-ben való részvételre való felhatalmazottság a hivatalos lapban való közzététellel válik hatályossá. Ha a (3) bekezdés szerint bíróság által megváltoztatott határozat az OÉT-ben való részvételre felhatalmazottság hiányát állapítja meg, az érintett érdekképviselő a határozat közzétételétől kezdődően nem vehet részt az OÉT munkájában.

(6) Az ORMB által kiadott hatósági bizonyítvány annak jogerőre emelkedésétől számított öt évig jogosít az országos érdekegyeztetésben való részvételre. A jogosultság meghosszabbítására új eljárás alapján kerülhet sor.

(7) Az ORMB az általa megalkotott ügyrendben foglaltak alapján működik, működésének adminisztrációs feltételeit az OÉT titkársági feladatait ellátó szervezet biztosítja.

13. § (1) Az ORMB határozata meghozatala érdekében a következő adatokat kezelheti:

- a) az érdekképviselők elnevezése, székhelye, képviselője neve;
- b) a nemzetközi érdekképviselői tagság;
- c) munkáltatói érdekképviselő esetén:
 - ca) az adott érdekképviselőhöz tartozó munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, adószáma,
 - cb) az érdekképviselő munkáltató tagjainál a tárgyévvel megelőző évben munkaviszonyban alkalmazásban állók átlagos statisztikai állományi létszáma;
 - d) munkavállalói érdekképviselő esetén azon munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, adószáma, amelynél szervvel vagy képviselővel rendelkezik.

(2) Az ORMB természetes személy – kivéve az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott képviselőt – szakszervezeti hovatartozásáról adatokat nem kezel.

(3) Az adatokat az ORMB határozatának jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével, de legkorábban a következő, részvételi jogosultság alapját képező adatot meg-

állapító határozat jogerőre emelkedését követő harminc nap elteltével törölni kell.

(4) A kezelt adatok személyazonosító adatok nélkül statisztikai célra felhasználhatók, illetőleg azokból statisztikai célra adat szolgáltatatható.

14. § (1) A Kormány a társadalmi párbeszédért felelős miniszteren keresztül biztosítja az OÉT működésének feltételeit e törvény keretei között, az OÉT-ben kötött megállapodás alapján. Ennek keretében

a) támogatja az OÉT munkáltatói és munkavállalói érdekképviselői – az országos érdekegyeztetésben való részvételéből adódó – feladatai ellátását, valamint az érdekegyeztetésben való részvételük megerősítését,

b) elősegíti az OÉT működésével összefüggő adminisztratív, gazdálkodási, pénzügyi, információs tevékenység ellátását, továbbá

c) biztosítja az OÉT működésének infrastrukturális feltételeit.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott támogatás felhasználható

a) az OÉT tagszervezetei szakmai programjaira, így különösen konferencia-, szeminárium-, tanulmányút szervezésére, kiadvány, tanulmány készítésére, a tagszervezettel munkaviszonyban vagy állandó megbízási jogviszonyban nem álló személy részére szakértői díjazás kifizetésére,

b) a szociális partnerek szakmai felkészülésére, képzésére,

c) az Európai Unió intézményeivel és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel való kapcsolattartásra, valamint nemzetközi érdekképviselői tagsággal összefüggő díjra.

(3) A szakmai programhoz kapcsolódó általános költségek fedezeteként a támogatási összeg legfeljebb tizenöt százalékát lehet felhasználni.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott támogatás nem fordítható

a) a tagszervezet működtetésével összefüggő beruházásra, felújításra, százezer forint egyedi értékű immateriális és tárgyi eszköz beszerzésére, ide nem értve a szellemi termék, valamint az informatikai és kommunikációs eszköz beszerzését,

b) gazdálkodó szervezet, valamint a gazdálkodási tevékenysége szempontjából a gazdálkodó szervezetre vonatkozó szabályok hatálya alá tartozó szervezet vagyonaéhoz történő hozzájárulásra, illetve abban való részesedésszerzésre,

c) befektetésre,

d) az érdekképviselő választott tisztviselője részére munkavégzésre irányuló jogviszony alapján történő vagy egyéb személyi jellegű kifizetésre, továbbá

e) az érdekképviselő sztrájkalapjához történő hozzájárulásra.

(5) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott támogatás forrása a Munkaerőpiaci Alap, mértéke a munkáltatók és a munkavállalók által a tárgyévvel megelőző második évben ténylegesen befizetett járulékok 0,6%-a.

15. § E törvény alkalmazásában

1. *országos érdekegyeztetés*: a szociális partnerek és a kormányzat közötti háromoldalú kommunikáció, amely magában foglalja a rendszeres információcserét, a konzultációt, a tárgyalást, valamint megállapodások létrehozását;

2. *megállapodás*: az OÉT tagjai által elfogadott – különösen – állásfoglalás, ajánlás, vagy cselekvési program, amely létrejöhet tárgyalás és konzultáció eredményeként is;

3. *tárgyalás*: olyan egyeztetés és vita, amelynél a döntés meghozatalának jogszabályban előírt, vagy az OÉT tagjai által előzetesen meghatározott feltétele a fórum egyetértése, azaz megállapodása. Így megállapodás szükséges

a) az OÉT tagjai által előzetesen vállalt közös döntéshozatal (együttdöntés) esetén, valamint

b) az OÉT ajánlásának vagy javaslatának megfogalmazásához a döntéshozatalra feljogosított szerv vagy személy számára;

4. *konzultáció*: a szociális párbeszéd, illetve az országos érdekegyeztetés során folytatott, tárgyalásnak nem minősülő véleménycsere, az álláspontok érdemi megvitatása;

5. *szociális partnerek*: az országos munkáltatói érdekképviseleti szövetség, az országos szakszervezeti szövetség;

6. *koalíció*: a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdekképviseleti szervezeteinek megállapodása annak érdekében, hogy az országos érdekegyeztetés részvételi feltételeinek való megfelelés céljából adataikat együtt kell figyelembe venni, minek következtében az OÉT-ben együttesen, egy szervezetként járnak el;

7. *alkalmazásban álló*: munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyban, hivatásos (szerződéses) szolgálati viszonyban, ügyészségi, bírósági szolgálati jogviszonyban, igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyában, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, bedolgozói jogviszonyban, munkavégzési kötelezettséget magában foglaló szervezetközi tagsági viszonyban, szakcsoportos tagsági viszonyban álló személy;

8. *régió*: a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján meghatározott tervezési-statisztikai és fejlesztési célokat szolgáló régió.

16. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 45. napon lép hatályba.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően e törvény 14. §-a 2010. január 1-jén lép hatályba.

(3) Az OÉT tagsághoz szükséges feltételeknek való megfelelés első alkalommal – kérelemre – történő megállapításához e törvény (1) bekezdésben meghatározottak szerinti hatálybalépését követő 180 napon belül a kérelmet és annak mellékleteit be kell nyújtani. A kérelem alapján megindult eljárásban kiadott megállapító határozat jogerőre emelkedéséig az OÉT-ben e törvény hatálybalépésekor tagsággal bíró országos érdekképviseleti szövetségek az OÉT-ben teljes jogú tagokként vesznek részt.

(4) Az ORMB-t a törvény hatálybalépését követő 45 napon belül létre kell hozni. Ennek során a társadalmi párbeszédért felelős miniszter a törvény hatálybalépésekor működő OÉT munkavállalói és munkáltatói oldalát alkotó érdekképviseletek véleményének kikérése alapján a 11. § (2) bekezdésében meghatározott számú személy részére ad megbízást. Az ORMB a megbízás kiadásától számított tizenöt napon belül megtartja alakuló ülését.

(5) A (4) bekezdés alapján létrejött ORMB a (3) bekezdés alapján benyújtott kérelmek alapján hozott határozatok jogerőre emelkedéséig működik, eljárása során határozatait kilencven napos határidővel hozza meg.

(6) Felhatalmazást kap a társadalmi párbeszédért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg az ORMB részére történő adatszolgáltatás, az adatok igazolása és a tagság feltételeinek megállapítása részletes szabályait.

17. § Az Mt. 16. §-át megelőző alcím helyébe a következő lép:

„I. fejezet

Az országos érdekegyeztetés és az ágazati szociális párbeszéd”

18. § (1) Az Mt. 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal folytatott konzultáció alapján rendeletben határozza meg:

a) a foglalkoztatás érdekében a munkavállalók nagyobb csoportját érintő gazdasági okból történő munkaviszony-megszüntetéssel kapcsolatban az e törvénytől eltérő szabályokat;

b) a kötelező legkisebb munkabér és a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges iskolai végzettség, szakképesítés szintjétől függő garantált bérminimum mértékét.

(2) A Kormány évente szeptember 30-ig – az országgyűlési képviselők általános választásának évében legkésőbb október 31-ig – köteles országos bértárgyalásokat kezdeményezni.

(3) Ha az Országos Érdekegyeztető Tanácsban létrejött megállapodás jogszabályalkotást vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközeinek kiadását teszi szükségessé, ennek érdekében a társadalmi párbeszédért felelős miniszter intézkedik.

(4) A társadalmi párbeszédért felelős miniszter az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal folytatott konzultáció alapján rendeletben meghatározhatja a munkaminősítés rendszerét.”

(2) Az Mt. a következő 17/A–17/B. §-sal egészül ki:

„17/A. § A munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő ágazati, alágazati, szakágazati (a továbbiakban együtt: ágazat) jelentőségű kérdésekben a munkavállalók és munkáltatók ágazati érdekképviseleti szervezetei egyeztetnek.

17/B. § Az országos érdekegyeztetés, illetve az ágazati szociális párbeszéd kereteit külön törvények határozzák meg.”

(3) Az Mt. 41/A. §-a (4) bekezdésének felvezető szövegére helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy – az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal folytatott konzultáció alapján – rendeletben határozza meg:”

[a] a bejelentési kötelezettség teljesítésének, illetőleg
b) a kollektív szerződések nyilvántartásának részletes szabályait.]

(4) Az Mt. 75. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a külön jogszabályban meghatározott egészségkárosodott, megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazása, illetve foglalkoztatása tekintetében – az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal folytatott konzultáció alapján – eltérő szabályokat állapítson meg.”

19. § A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 8/D. §-ának (2) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

[(2) A Tanács feladatai közé tartozik:]

„e) a munkaügyi ellenőrzéssel kapcsolatos jogszabálytervezetek véleményezése.”

20. § (1) A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 101. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az államilag támogatott képzésbe felvehető hallgatói létszám megállapításával kapcsolatos kormány-előterjesztést véleményezi az Országos Érdekegyeztető Tanács. Álláspontjáról, továbbá a gazdasági kamarák e tárgykörben adott véleményéről a Kormányt tájékoztatni kell.”

(2) Az Ftv. 111. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak huszonkilenc tagja van. Tizenöt tagot delegál a Magyar Rektori Konferencia, három tagot a Magyar Tudományos Akadémia, öt tagot a kutatóintézetek, egy tagot az Országos Köznevelési Tanács, egy tagot az Országos Kisebbségi Bizottság, három tagot a felsőoktatás működésében érdekelt kamarák és országos szakmai szervezetek, egy tagot az Országos Érdekegyeztető Tanács munkáltatói oldala. Nem lehet a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagja, aki a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagja, rektor, gazdasági tanács tagja vagy köztisztviselő. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagjai közül megválasztja elnökét és más tisztségviselőit, valamint meghatározza működésének rendjét.”

(3) Az Ftv. 113. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Felsőoktatási Tudományos Tanácsnak tizenkilenc tagja van. Négy tagot delegálnak a kamarák, egy-egy

tagot az Országos Érdekegyeztető Tanács munkáltatói, illetve munkavállalói oldala, hármat a Magyar Rektori Konferencia, kettőt a Magyar Tudományos Akadémia, kettőt a miniszter, egyet-egyét a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, a Doktoranduszok Országos Szövetsége, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, az agrárpolitikáért felelős miniszter, valamint a gazdaságpolitikáért felelős miniszter. Nem lehet a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagja, aki a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagja, rektor, gazdasági tanács tagja vagy köztisztviselő. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjai közül megválasztja elnökét és más tisztségviselőit, valamint meghatározza működési rendjét.”

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2009. évi LXXIV. törvény

az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről*

Az Országgyűlés annak érdekében, hogy elősegítse a munkavállalók és a munkáltatók érdekképviselői között a középszintű szociális párbeszéd fejlődését, e szervezetek érdekvédelmi és érdekképviselői jogainak érvényesülését, valamint meghatározza az ágazati párbeszéd intézményrendszerének kereteit, s ezzel hozzájáruljon az ágazati politikák megalapozásához, a rendezett munkaügyi kapcsolatok erősítéséhez, a munkabéke megteremtéséhez és fenntartásához, a munkafeltételek javításához, az ágazati kollektív szerződések elterjedéséhez, az Európai Unió gyakorlatára is figyelemmel az alábbi törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § (1) E törvény hatálya kiterjed

a) a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) hatálya alá tartozó munkavállalók és munkáltatók párbeszéd bizottságot alkotó érdekképviselőire,

b) az ágazati, alágazati, szakágazati, illetve a rehabilitációs párbeszéd bizottságra,

c) a szociális párbeszéddel kapcsolatos feladatot ellátó kormányzati szervekre,

d) az Ágazati Párbeszéd Bizottságok Tanácsára.

* A törvényt az Országgyűlés 2009. június 22-i ülésnapján fogadta el.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltakon túlmenően, a megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztató munkáltatók érdekképviselőire abban az esetben is kiterjed a törvény hatálya, ha az érdekképviselőben tagsággal rendelkező munkáltatók a 19. § (3) bekezdésének *c)* pontja szerint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartoznak.

2. § (1) A munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő kérdésekben a szociális partnerek ágazati, alágazati, szakágazati (a továbbiakban: ágazati) szinten, illetve a munkavállalók meghatározott csoportjait érintően párbeszédet folytathatnak, e célból kétoldalú szociális párbeszéd bizottságot hozhatnak létre.

(2) Az ágazati párbeszéd bizottság (a továbbiakban: ÁPB) a munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő ágazati jelentőségű kérdésekben az ágazati munkáltatói érdekképviselők (a továbbiakban: munkáltatói oldal) és az ágazati szakszervezetek (a továbbiakban: munkavállalói oldal) részvételével működő kétoldalú szociális párbeszédet folytató testület.

(3) ÁPB hozható létre ágazati, alágazati, szakágazati szinten. Egy ágazatban, alágazatban, szakágazatban egy bizottság jöhet létre.

(4) Az alacsonyabb szinten létrehozott ÁPB a magasabb szintű ÁPB-től függetlenül működik, feladatai teljesítését illetően a magasabb szintű ÁPB nem utasíthatja. Az al-, illetve szakágazati szintű párbeszéd bizottságra az ágazati ÁPB-re vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, kivéve, ha e törvény eltérően rendelkezik.

Az ágazati párbeszéd bizottság hatásköre

3. § Az ÁPB feladata az ágazat kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése, az ágazati szintű autonóm szociális párbeszéd megvalósítása, amelynek célja a megfelelő munkafeltételek kialakítása, a munkabéke megőrzése és a munkaerő-piaci folyamatok jogszerűségének előmozdítása.

4. § (1) Az ÁPB az ágazat helyzetét, fejlődését, gazdasági és munkaügyi folyamatait érintő kérdésekkel foglalkozik. Az ÁPB keretei között az ÁPB oldalai, illetve az oldalon részt vevő érdekképviselők

- a)* egymást tájékoztatják,
- b)* konzultációt folytatnak,
- c)* az ÁPB álláspontját, javaslatát összefoglaló nyilatkozatot adnak ki.

(2) Az ÁPB-ben e törvény rendelkezései alapján erre jogosultak

- a)* kollektív szerződést, illetve egyéb megállapodást köthetnek,

b) kérhetik a kollektív szerződés ágazatra történő kiterjesztését a társadalmi párbeszédért felelős minisztertől (a továbbiakban: miniszter).

(3) Az ágazatban dolgozók, valamint az ágazatban működő munkáltatók érdekeit jelentősen érintő, az (1) bekezdésben meghatározott kérdésekben az ágazatban hatáskörrel rendelkező államigazgatási szerv köteles tájékoztatást adni az ágazatban működő ÁPB részére, illetve az ÁPB kezdeményezésére konzultálni.

Az ágazati párbeszéd bizottság tagsága, létrejötte, megszűnése

5. § ÁPB-t – a 8. §-ban szereplő kivétellel – a 6–7. §-ban foglalt feltételeknek megfelelő, azonos ágazatba tartozó ágazati munkáltatói érdekképviselők és ágazati szakszervezetek hozhatnak létre.

6. § (1) E törvény alkalmazásában érdekképviselő, illetve érdekképviselői szövetség az egyesülési jogról szóló törvény szerint létrejött társadalmi szervezet,

a) amelynek alapszabályában szereplő elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése (a továbbiakban: szakszervezet), vagy

b) amelynek alapszabályában meghatározott céljai között szerepel a munkáltatók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek védelme és képviselése.

(2) Ágazati az az érdekképviselő, amely az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően tevékenységét ágazati szinten szervezi és

- a)* munkavállalókból, illetve szakszervezetekből vagy
- b)* munkáltatókból, illetve munkáltatókat tömörítő érdekképviselői szervezetekből álló tagsággal rendelkezik.

7. § (1) Az ágazati szintű szociális párbeszédben részt vehet:

a) az a munkavállalói érdekképviselő (a továbbiakban: ágazati szakszervezet), amely

aa) az adott ágazatban legalább tíz munkáltatónál, alapszabálya szerint képviselőjére jogosult szervezet működött, illetőleg tisztségviselővel rendelkezik és az e munkáltatóknál munkaviszonyban foglalkoztatott érdekképviselői tagok létszáma eléri az ágazatban munkaviszonyban foglalkoztatottak létszámának egy százalékát, vagy

ab) legalább három munkáltatónál, ahol az érdekképviselő alapszabálya szerint képviselőjére jogosult szervezet működött, illetőleg tisztségviselővel rendelkezik, az érdekképviselői tagok száma eléri az ágazatban munkaviszonyban állók létszámának tíz százalékát, vagy

ac) azon munkáltatóknál, ahol alapszabálya szerint képviselőjére jogosult szervezet működött, illetőleg tisztségviselővel rendelkezik, az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottsághoz intézett kérelem benyújtását megelőző há-

rom éven belüli legutolsó üzemi tanácsi választásokon a jelöltjei által együttesen megszerzett redukált szavazatok száma eléri az ágazatban munkaviszonyban foglalkoztatottak számának öt százalékát. E feltétel szempontjából figyelmen kívül kell hagyni az olyan munkáltatóknál munkaviszonyban foglalkoztatottak létszámát, ahol üzemi tanácsot, illetve megbízottat jogszabályi előírás szerint nem lehet választani;

b) az a munkáltatói érdekképviselő (a továbbiakban: ágazati munkáltatói érdekképviselő),

ba) amelynek – az adott ágazatba főtevékenysége szerint besorolt – tagjai foglalkoztatják az ágazatban munkaviszonyban álló munkavállalók legalább öt százalékát, vagy

bb) amelynek, vagy amely tagszervezeteinek legalább negyven, az ágazatba főtevékenysége alapján besorolt munkáltató a tagja.

(2) Ha az ágazati érdekképviselő tevékenysége több ágazatra terjed ki, nyilatkozik arról, hogy az (1) bekezdésben meghatározott adatok az egyes ágazatok között – tényleges ágazati jelenlétének megfelelően – milyen arányban oszlanak meg. Az érdekképviselőt abban az ágazatban lehet ágazatinak tekinteni, amely vonatkozásában a megosztott adatok megfelelnek az (1) bekezdésben szereplő mértéknek.

(3) Ha

a) a munkáltató több munkáltatói érdekképviselőnek, ágazati érdekképviselőnek, illetve

b) a munkáltatói érdekképviselő több ágazati érdekképviselőnek

is tagja, nyilatkoznia kell, hogy adatait melyik munkáltatói érdekképviselőnél milyen arányban vegyék számításba. Ezt a szabályt kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a szakszervezet több szakszervezeti szövetségnek is tagja.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben foglaltakon túl az ÁPB tagja olyan ágazati érdekképviselő lehet, amely e tevékenységét legalább két éve folytatja. Az e feltételnek való megfelelést jelenti, ha

a) az érdekképviselőt érintő jogutódlás – így különösen átalakulás, szétválás, összeolvadás –, illetve

b) érdekképviselői szövetség létrehozatala esetén legalább egy jogelőd vagy tag érdekképviselő e tevékenységét a jogutódlás, illetve az érdekképviselői szövetség létrejötte időpontját közvetlenül megelőzően legalább két évig megszakítás nélkül folytatta.

(5) A (4) bekezdésben szereplő feltételnek való megfelelés hiányában akkor lehet az érdekképviselő az ÁPB tagja, ha a 21. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti határozat alapján e feltételnek megfelelő valamennyi, az ÁPB létrehozatalában részt vevő, illetve az ÁPB-ben tag ágazati érdekképviselő hozzájárul ÁPB-tagságához.

(6) Az ágazati szintű szociális párbeszédben való részvétel feltételeinek elérése érdekében a munkavállalók,

illetőleg a munkáltatók érdekképviselői egymással koalícióra léphetnek.

8. § A 6–7. §-ban foglaltaktól eltérően, e törvény alapján a munkáltatói érdekképviselőt megillető jogosultságokkal rendelkezik az a munkáltató vagy azoknak a munkáltatóknak az összessége, amelynél a munkaviszonyban foglalkoztatottak száma együttesen eléri az ágazatban munkaviszonyban állók létszámának nyolcvan százalékát, feltéve, hogy munkáltatói érdekképviselő alapítására az egyesülési jogról szóló törvényben az alapító tagok legkisebb létszámára vonatkozó feltétel teljesítésének igazolt hiánya miatt nem került sor.

9. § (1) Legalább egy ágazati munkáltatói érdekképviselő és legalább egy ágazati szakszervezet kezdeményezheti ÁPB létrehozását, feltéve, hogy az adott ágazatban ÁPB nem működik, illetve létrehozását még nem kezdeményezték.

(2) A kezdeményezést – az ágazat, valamint a kezdeményezők (4) bekezdés *b)* pontjában szereplő adatainak megjelölésével – a miniszter hivatalos lapjában nyilvánosságra kell hozni. A nyilvánosságra hozatal időpontjától számított harminc napig más, e törvény feltételeinek megfelelő érdekképviselő is írásban tájékoztathatja a megalakításban való részvételi szándékáról a kezdeményezőket, illetve az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottságot (a továbbiakban: ÁRMB).

(3) A harminc napos határidő leteltével a kezdeményező és a részvételi szándékukat bejelentő érdekképviselők ÁPB létrehozásáról állapodnak meg.

(4) Az ÁPB létrehozásáról szóló megállapodásnak tartalmaznia kell:

a) az erre irányuló nyilatkozatot,

b) az ÁPB munkáltatói, illetve munkavállalói oldalain részt vevő érdekképviselők felsorolását, nevük, székhelyük, valamint a képviselőikre jogosult személy megjelölésével,

c) a 13. § (1) bekezdésének megfelelően az ÁPB működésének rendjét, továbbá

d) a szervezetek képviselőinek aláírását.

(5) A (4) bekezdés szerinti megállapodást aláíró érdekképviselők eljuttatják

a) a megállapodás egy-egy eredeti példányát a miniszternek és – a 21. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt eljárás lefolytatását kezdeményező kérelem benyújtásával egyidejűleg – az ÁRMB-nek;

b) az ÁPB-ben való, 6–8. § szerinti részvétel és – erre vonatkozó megállapodás hiányában – a 12. § (1) bekezdésében foglalt jogosultságok megállapításához szükséges érdekképviselői adatokat – a 21. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt eljárás lefolytatását kezdeményező kérelem benyújtásával egyidejűleg – az ÁRMB-nek.

(6) Az (5) bekezdés *a)* pontja szerint megküldött megállapodást a miniszter hivatalos lapjában haladéktalanul nyilvánosságra kell hozni.

(7) Az ÁPB az ÁRMB 21. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján meghozott határozata jogerőre emelkedésének napján jön létre.

10. § (1) Az ÁPB-hez megalakítását követően tagként csatlakozhat minden ágazati munkáltatói érdekképviselő, illetve ágazati szakszervezet, amely megfelel az e törvényben előírt feltételeknek.

(2) A csatlakozás feltétele, hogy az ágazati érdekképviselő e szándékát jelezze az ÁPB-nek, valamint – a tagság feltételeinek igazolásához szükséges adatokkal – az ÁRMB-nek, és ez alapján az ÁRMB megállapítsa a jogosultság fennállását.

11. § (1) Az ÁPB megszűnik, ha

- a*) tagjai megállapodnak megszűnésében,
- b*) a működési területére tartozó valamennyi ágazatot törlik a Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszeréből (a továbbiakban: TEÁOR),
- c*) az egyik oldalon valamennyi ÁPB-tag tagsága megszűnik, vagy
- d*) a 8. §-ban foglalt esetben a munkáltatónál vagy munkáltatóknál foglalkoztatottak száma az ágazatban munkaviszonyban állók létszámának nyolcvan százaléka alá csökken.

(2) Az érdekképviselő ÁPB-tagsága megszűnik, ha

- a*) az érdekképviselő jogutód nélkül megszűnik,
- b*) az érdekképviselő az ÁPB-ből kilép,
- c*) az érdekképviselő az adott ágazatban megszűnteti érdekképviselői tevékenységét, vagy
- d*) valamely, az érdekképviselőnek minősüléshez, illetve az ÁPB-ben való részvételhez előírt feltételnek nem felel meg.

(3) Az ÁPB, illetve az ÁPB-tagság megszűnését az ÁRMB állapítja meg, a megszűnés az ÁRMB határozatának jogerőssé válásával következik be.

Az ágazati párbeszéd bizottság működése, a tagok jogai

12. § (1) Az ÁPB tagjai – eltérő megállapodás hiányában – a következő jogosultságokkal rendelkeznek:

- a*) kizárólag tanácskozási joggal rendelkezik az az ágazati érdekképviselő, amely az 1., illetve a 2. számú mellékletben meghatározott szempontok alapján nem szerzett legalább 10 pontot, ideértve azt az esetet is, ha a mellékletekben szereplő szempontok szerinti megmérettetését nem kérte;
- b*) döntési (szavazati) joggal rendelkezik az az ágazati érdekképviselő, amely az 1., illetve a 2. számú mellékletben meghatározott szempontok alapján legalább 10 pontot ért el.

(2) Reprezentatív

- a*) az az ágazati szakszervezet, amely az 1. számú mellékletben 1–3. sorszám alatt,

- b*) az az ágazati munkáltatói érdekképviselő, amely a 2. számú mellékletben 1–4. sorszám alatt szereplő szempontokra együtt legalább 10 pontot kapott.

13. § (1) Az ÁPB működését a jogszabályok keretei között maga határozza meg. Ennek keretében írásban kell megállapítani:

- a*) az ÁPB konzultációs és döntéshozatali eljárását,
- b*) az ÁPB oldalait, illetve az egyes tagokat a 12. § alapján megillető jogosultságokat,
- c*) az oldalakon belüli szavazás rendjét vagy a (2) bekezdés szerinti szavazási rend alkalmazását,
- d*) az ÁPB szervezetét, tisztségviselőit.

(2) Ha a felek másként nem állapodtak meg az (1) bekezdés *c*) pontjában foglaltakat illetően, az oldal álláspontjának azon, döntési joggal rendelkező ágazati érdekképviselők álláspontja tekinthető, amelyek az 1., illetve a 2. számú mellékletben szereplő szempontok szerint valamennyi, az oldalon döntési joggal rendelkező ágazati érdekképviselő által megszerzett pontszám kétharmadát együttesen megszerezték.

Az ágazati párbeszéd bizottságban kötött megállapodások, a kollektív szerződés megkötése és hatályának kiterjesztése

14. § (1) Az ÁPB

- a*) megállapodásokat köthet, illetve
 - b*) kollektív tárgyalásokat folytathat kollektív szerződés létrehozása érdekében,
- az Mt.-ben és az e törvényben meghatározott szabályok szerint.

(2) Egy ÁPB-ben egy ágazatra, al- vagy szakágazatra vonatkozóan csak egy kollektív szerződés köthető.

(3) A kollektív szerződés kötésére irányuló tárgyalásokon az ÁPB valamennyi tagja tanácskozási joggal részt vehet.

(4) Az ÁPB-ben kollektív szerződés megkötésére az érdekképviselő akkor jogosult, ha alapszabálya, illetve legfelsőbb döntéshozó szerve erre felhatalmazza. Kollektív szerződéskötésre a munkáltató csak egy munkáltatói érdekképviselőnek adhat felhatalmazást.

(5) Az ÁPB-ben kollektív szerződés megkötésére az ÁPB egyes oldalain részt vevő valamennyi érdekképviselő együttesen jogosult.

(6) Ha a kollektív szerződés megkötése az (5) bekezdés alapján nem lehetséges, azt az oldal valamennyi döntési joggal rendelkező érdekképviselője együtt köti meg.

(7) Ha a kollektív szerződés megkötése a (6) bekezdés alapján sem lehetséges, azt az oldal reprezentatív érdekképviselői együtt kötik meg.

(8) Ha a kollektív szerződés megkötése a (7) bekezdés alapján sem lehetséges, annak megkötésére az egyes oldalakon azok a reprezentatív ágazati érdekképviselők jogosultak, amelyek együttesen megszerezték az oldalon szereplő reprezentatív érdekképviselők összpontszámának kétharmadát.

(9) Az (5)–(8) bekezdésben foglalt feltételeket az ÁPB oldalaira külön-külön kell figyelembe venni. Kollektív szerződés úgy is köthető, hogy az oldalak nem azonos bekezdés feltételei alapján váltak aláírásra jogosulttá.

(10) A 13. § (1) bekezdésének *c)* pontja, valamint (2) bekezdése a kollektív szerződés ÁPB-ben történő megkötése esetén nem alkalmazható.

(11) A kollektív szerződés – eltérő megállapodás hiányában – a megkötését követő tizenötödik napon lép hatályba. A munkáltatói érdekképviselő köteles elősegíteni, hogy a kollektív szerződést a tagjai által foglalkoztatott munkavállalók megismerjék.

15. § (1) Az ÁPB-ben kötött kollektív szerződés hatálya kiterjed a kollektív szerződést kötő munkáltatói érdekképviselő tagjára és a vele munkaviszonyban álló munkavállalókra.

(2) Az ÁPB-ben kötött kollektív szerződés az ÁPB-hez később csatlakozó munkáltatói érdekképviselőhöz tartozó munkáltatókra, illetve a velük munkaviszonyban álló munkavállalókra abban az esetben terjed ki, ha az ÁPB-hez a kollektív szerződés megkötését követően csatlakozó munkáltatói érdekképviselő nyilatkozik arról, hogy az ÁPB-ben kötött kollektív szerződéshez is csatlakozik, továbbá

a) a munkáltatói érdekképviselőben tag munkáltatónál működő, kollektív szerződésalkötésre jogosult szakszervezet, illetve szakszervezetek az Mt. 33. §-a (2)–(5) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a kollektív szerződéshez való csatlakozással előzetesen egyetértenek, vagy

b) a munkáltatói érdekképviselőben tag munkáltatónál működő szakszervezet, illetve szakszervezetek és a munkáltatónál munkaviszonyban álló munkavállalók – ha a munkáltatónál működő szakszervezet, illetve szakszervezetek az Mt. 33. §-ának (6) bekezdése szerint kizárólag a kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalás lefolytatására való jogosultsággal rendelkeznek, illetve üzemi tanács választása hiányában – a kollektív szerződéshez való csatlakozással előzetesen egyetértenek. A munkavállalóknak erről szavazniuk kell. A szavazás akkor érvényes, ha ezen a munkáltatónál foglalkoztatott munkavállalók több mint fele részt vesz.

16. § (1) Ha a kollektív szerződést az ÁPB-ben több ágazati szakszervezet kötötte, és azt bármelyik szakszervezet felmondja, a kollektív szerződés akkor veszti hatályát, ha e szakszervezet részvétele nélkül a kollektív szerződés nem lett volna megkötendő. E rendelkezés alapján nem illeti meg a felmondás joga a kollektív szerződéshez később csatlakozott munkáltatói érdekképviselő tagmunk-

káltatójánál képviselővel rendelkező szakszervezetet. Felmondás esetén a kollektív szerződés hatálya hat hónapos felmondási idő leteltével szűnik meg.

(2) Ha a kollektív szerződést az ÁPB-ben több munkáltatói érdekképviselő kötötte, és azt bármelyikük – ideértve a kollektív szerződéshez később csatlakozott munkáltatói érdekképviselőt is – felmondja, a kollektív szerződés az Mt. 39. §-ában szereplő határidő elteltéig csak az azt felmondó munkáltatói érdekképviselőhöz tartozó munkáltatókra nézve veszti hatályát.

(3) A kollektív szerződés hatályát veszti továbbá, amennyiben a megkötését követően bekövetkezett változás eredményeként a 14. § (5)–(8) bekezdésben foglalt feltételek egyike sem áll fenn.

17. § (1) Az ÁPB-ben megkötött kollektív szerződésnek a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módját, az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét érintő szabályainak hatályát – az ÁPB két oldala együttes kérelmének megfelelően az Országos Érdekegyeztető Tanács (a továbbiakban: OÉT) illetékes bizottsága, valamint az illetékes ágazati miniszter véleményének kikérése után – a miniszter az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatókra kiterjesztheti. Ha a kollektív szerződést nem az ÁPB-ben kötötték, a kiterjesztésre – a szerződést kötő szervezetek együttes kérelme esetén – e törvény szabályainak megfelelő alkalmazásával kerülhet sor.

(2) A kiterjesztés feltétele, hogy a kollektív szerződés aláíró munkáltatói érdekképviselőiben tag munkáltatók együttesen az ágazatban munkaviszonyban állók többségét foglalkoztassák, valamint – amennyiben a kollektív szerződést nem az ÁPB-ben kötötték – a kötő ágazati szakszervezetek között legyen legalább egy, a 12. § (2) bekezdés *a)* pontja szerint reprezentatív minősülő érdekképviselő.

(3) A kollektív szerződés hatálya nem terjeszthető ki, ha a kollektív szerződés jogszabállyal ellentétes, illetve az ágazatban korábban kiterjesztett és tágabb személyi hatályú ágazati kollektív szerződésben foglaltaknál kedvezőlenebb rendelkezést tartalmaz. E rendelkezés alkalmazása szempontjából tágabb személyi hatályú kollektív szerződésnek minősül az ágazaton belüli, magasabb szintű ÁPB-ben kötött kollektív szerződés.

(4) A miniszter eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás eljárási szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az ügyben a Ket. 112. §-a szerinti újrafelvételi eljárásnak nincs helye.

18. § (1) A kiterjesztés hatályát veszti, ha
a) a bíróság jogszabálysértés miatt a kiterjesztésre vonatkozó határozatot hatályon kívül helyezi, illetve
b) a miniszter a kiterjesztést az arra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával visszavonja.

(2) Ha a kollektív szerződések nyilvántartásához érkezett bejelentés alapján a miniszter tudomására jut a kiterjesztett hatályú kollektív szerződés megszűnése – ideértve azt az esetet is, ha a kollektív szerződés a 16. § (1), illetve (3) bekezdése alapján szűnik meg –, illetve ha a kiterjesztés 17. § (2) bekezdésében foglalt feltételei nem állnak fenn, a kiterjesztést határozatával visszavonja. A visszavonás hatálybalépésére – figyelemmel a (3) bekezdésben foglaltakra is – legkorábban az utolsó módosításra vonatkozó kiterjesztéstől számított egy év elteltével kerülhet sor.

(3) A miniszter a kiterjesztéssel kapcsolatos, valamint a kiterjesztés visszavonásáról szóló határozatát, továbbá a kiterjesztett hatályú kollektív szerződés szövegét a Magyar Közlönyben közzéteszi. A határozat a közzététel napjától számított 30 nap elteltével lép hatályba.

*A megváltozott munkaképességűek és az őket
foglalkoztatók érdekképviselői közötti
szociális párbeszéd*

19. § (1) A Rehabilitációs Párbeszéd Bizottság (a továbbiakban: RPB) a különböző ágazatokban foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozókat képviselő szakszervezetek és a megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltatók érdekképviselői közötti – a munkaügyi kapcsolatok és a munkaviszony, valamint a foglalkoztatás kérdéseiben folytatott – kétoldalú szociális párbeszéd fóruma.

(2) Az RPB-re az ÁPB-re vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, a 14–18. § kivételével. Ettől eltérően, az RPB-ben a 14. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint megállapodások köthetők.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően, az RPB-ben való részvétel és a jogosultságok szempontjából ágazati adatok helyett a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók adatait kell figyelembe venni. Megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatóknak minősülnek:

a) a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló jogszabály alapján vezetett nyilvántartásban szereplő munkáltatók,

b) a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásról szóló jogszabály alapján védett szervezeti szerződést kötött munkáltatók, továbbá

c) a költségvetési szervként működő szociális foglalkoztatók.

(4) A 7. §-ban foglaltaktól eltérően:

a) a rehabilitációs szociális párbeszédben az a szak-szervezet vehet részt, amely:

aa) legalább tíz, megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatónál szervezettel ren-

delkezik, és az e munkáltatóknál munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban álló érdekképviselői tagok száma eléri a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatóknál összesen foglalkoztatott munkavállalók egy százalékát, vagy

ab) legalább három, megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatónál szervezettel rendelkezik, és az e munkáltatóknál munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban álló érdekképviselői tagok száma eléri a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatóknál összesen foglalkoztatott munkavállalók tíz százalékát;

b) a rehabilitációs szociális párbeszédben az a munkáltatói érdekképviselőt vehet részt, amelynek

ba) megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató tagszervezeteinél munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban állók száma eléri a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatóknál alkalmazott munkavállalók összlétszámának öt százalékát, vagy

bb) legalább negyven, megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltató a tagja.

Az Ágazati Párbeszéd Bizottságok Tanácsa

20. § (1) Az Ágazati Párbeszéd Bizottságok Tanácsa (a továbbiakban: ÁPBT) a miniszter és az ágazati párbeszéd bizottságok munkavállalói, illetve munkáltatói oldalainak képviselőiből álló háromoldalú testület. Feladata, hogy intézményi keretet nyújtson az ÁPB-k működéséhez szükséges koordinációs tevékenység ellátásához. Ennek keretében az ÁPBT, illetve annak oldalai

- a)* egymást tájékoztatják,
- b)* véleményt nyilváníthatnak,
- c)* javaslatot tehetnek,
- d)* nyilatkozatot adhatnak ki.

(2) Az ÁPBT

a) megalkotja az ÁPBT döntéshozatala rendjéről, szervezetéről és működéséről szóló alapszabályt és az ÁPBT munkatervét,

b) konzultál a kétoldalú autonóm párbeszéd finanszírozásának rendjéről,

c) a 22. §-ban szabályozott eljárás alapján javaslatot tesz a miniszternek az ÁRMB tagjainak személyére.

(3) Az ÁPBT tagjai az ÁPB-k munkavállalói, illetve munkáltatói oldala által delegált ágazatonkénti egy-egy képviselő, valamint a miniszter képviselői. Az ÁPB-k oldalai maguk alakítják ki az oldalt alkotó személyek delegálásának és visszahívásának rendjét.

(4) Ha az ágazatban több szinten működik ÁPB, a (3) bekezdésben foglalt jogosultság a legmagasabb szinten működő ÁPB-t illeti meg. Ha az ágazatban ágazati szintű ÁPB helyett több al- vagy szakágazati szintű ÁPB működik, akkor az alágazati szintű ÁPB-k, ha alágazati

szintű ÁPB sem működik, a szakágazati szintű ÁPB-k közösen jelölik a képviselőt.

(5) Amennyiben az ágazatban több szinten működött ÁPB, és a (2) bekezdésben foglalt jogosultsággal rendelkező ÁPB megszűnt, az általa delegált képviselő ÁPBT tagsága megszűnik, és a (3)–(4) bekezdés megfelelő alkalmazásával új képviselő delegálására kerül sor.

(6) Az ÁPBT titkársági teendőinek ellátásáról a miniszter gondoskodik.

Az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottság

21. § (1) Az ÁRMB kérelemre megállapítja,

a) hogy az érdekképviselőt megfelel-e az ágazati párbeszéd bizottságban való, a 6–8. § szerinti részvétel feltételeinek, továbbá

b) az ÁPB jogszerű létrejöttének, valamint megszűnésének tényét.

(2) Az ÁRMB – a 13. § (1) bekezdésének b)–c) pontja szerinti megállapodás hiányában – megállapítja, hogy az érdekképviselőt a 12. § (1) bekezdésében foglalt jogosultságok gyakorlásához kapcsolódóan hány ponttal rendelkezik.

(3) Az ÁRMB kérelemre megállapítja, hogy az érdekképviselőt

a) megfelel-e az ágazati reprezentativitás feltételeinek, továbbá

b) a kollektív szerződés kiterjesztéséhez szükséges, a 17. § (2) bekezdésében meghatározott feltételnek.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott kérdéseket illetően az ÁRMB ismételt megállapító határozatot hoz:

a) a megelőző határozat jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével, illetve

b) ha az ágazati érdekképviselőt, amelynek jogos érdekét a határozat érinti, a megelőző határozat jogerőre emelkedésétől számított három év elteltét követően azt kezdeményezi.

(5) Az ÁRMB eljárására a Ket. szabályait kell alkalmazni azzal, hogy

a) kiadmányozásra jogosult vezetőnek az ÁRMB tagjai által maguk közül választott elnököt kell tekinteni,

b) az ügyben a Ket. 112. §-a szerinti újrafelvételi eljárásnak nincs helye,

c) az ÁRMB határozata a Ket. 115. §-a szerinti felügyeleti eljárás keretében nem változtatható meg és nem semmisíthető meg,

d) az ÁRMB határozata ellen közigazgatási eljárásban rendes jogorvoslatnak nincs helye, a felek a (6) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezhetik.

(6) Az ÁRMB határozata ellen az ágazati érdekképviselőt, amelynek jogos érdekét a határozat érinti, a Fővárosi

Munkaügyi Bírósághoz fordulhat. A bíróság a jogszabályértő határozatot megváltoztathatja.

(7) Az ÁRMB jogerőre emelkedett határozatait a miniszter hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(8) Az ÁRMB a jogszabályok keretei között maga határozza meg működésének szabályait.

22. § (1) Az ÁRMB hat – elsősorban a munkaügyi közvetítésben, döntőbíráskodásban jelentős tapasztalattal rendelkező –, büntetlen előéletű tagból álló testület.

(2) Az ÁRMB két tagját a miniszter delegálja.

(3) Az ÁRMB további két-két tagját az ÁPBT

a) munkáltatói oldala, illetve

b) munkavállalói oldala

választja meg, az ÁPBT tagjai által állított jelöltek közül. Az ÁPBT minden tagja legfeljebb két jelöltet állíthat.

(4) Az ÁRMB tagjainak választása esetén a jelölés és a választás határidejét és időpontját, a lebonyolítás rendjét e törvény keretei között az ÁRMB három oldala két-két képviselőjéből álló választási bizottság határozza meg. A választási bizottság gondoskodik a jelölés és a szavazás lebonyolításáról, a szavazatok megszámlálásáról, az eredmény megállapításáról és közzétételéről. A szavazásra az oldal valamennyi szervezetét meg kell hívni.

(5) A jelöltek közötti választás szavazással történik. Az ÁPBT munkáltatói, illetve munkavállalói oldalának minden tagját (a továbbiakban: választásra jogosult) egy-egy szavazat illeti meg.

(6) A választásra jogosultak legfeljebb két jelöltre adhatják le szavazatukat. A munkáltatói, illetve munkavállalói jelöltekre csak az adott oldalhoz tartozó választásra jogosult szavazhat.

(7) A szavazás akkor érvényes, ha a választásra jogosultak legalább kétharmada a szavazáson részt vesz. A szavazat akkor érvényes, ha

a) abból egyértelműen megállapítható, hogy azt mely jelöltre adták le, és

b) abban legfeljebb két személy megjelölésére került sor.

(8) Megválasztottnak azt a két jelöltet kell tekinteni, akik a leadott érvényes szavazatok közül a legtöbbet megszerezték, feltéve, hogy a megszerzett szavazatok száma személyenként meghaladta az összes leadott szavazat számának felét.

(9) Ha a szavazás érvénytelen, illetve – részben vagy egészben – eredménytelen, azt a tagok teljes körű megválasztásáig meg kell ismételni.

(10) Az ÁRMB tagjait a miniszter bízza meg öt évre.

(11) Az ÁRMB tagjának megbízatása megszűnik:

a) a megbízás lejártánál időpontjában,

b) ha a miniszter az általa delegált tag megbízatását visszavonja,

c) ha a választásra jogosultak a tagot visszahívják,

- d)* a tag lemondásával, illetve
e) ha a tag tevékenységét legalább hat hónapig nem látja el,
f) a tag halálával,
g) az összeférhetlenség megállapítását követő tizedik napon, amennyiben a tag az összeférhetlenséget eddig az időpontig nem szünteti meg,
h) ha bűnösségét bíróság szándékos bűncselekmény elkövetésében jogerősen megállapította, az ítélet jogerőre emelkedésének napján.

(12) A visszahívásra a választás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(13) Az ÁRMB tagság megszűnése esetén a tagot delegáló oldal a (3)–(9) bekezdés megfelelő alkalmazásával harminc napon belül, a (11) bekezdés *a)* pontjában foglalt esetben a megbízás lejártának időpontjáig az ÁRMB-be új tagot választ.

23. § (1) Az ÁRMB tagja nem lehet olyan személy, aki ÁPB-tagsággal rendelkező ágazati érdekképviselőben választott tisztségviselői beosztást tölt be vagy ágazati érdekképviselőt képviselője egy ÁPB-ben. E személy legkésőbb a miniszter 22. § (10) bekezdés alapján adott megbízásával egyidejűleg az összeférhetlenséget eredményező tagságát, megbízatását köteles megszüntetni.

(2) Az ÁRMB tagja nem vehet részt olyan érdekképviselőt ÁPB-tagsághoz, illetve reprezentativitáshoz előírt feltételeknek való megfelelése elbírálásában,

a) amellyel vagy amelynek tagszervezetével munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, vagy annak választott tisztségviselője, illetve hivatalos képviselője,

b) ha olyan érdekképviselővel áll munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, vagy annak választott tisztségviselője, illetve hivatalos képviselője, amelynek a vizsgált szervezet tagszervezete.

(3) A (2) bekezdésben szereplő összeférhetlenségi szabályt az ott felsorolt körülmény megszűnésétől számított egy éven belül is alkalmazni kell.

(4) Az ÁRMB-tag köteles haladéktalanul írásban bejelenteni a miniszternek, ha vele szemben törvényben meghatározott összeférhetlenségi ok merül fel, illetve ha tagsága fennállása alatt összeférhetetlen helyzetbe kerül, egyúttal az összeférhetetlen helyzetet megszüntetni.

(5) A miniszter az összeférhetlenségről való tudomszerzés után haladéktalanul köteles harminc napos határidő kitűzésével írásban felszólítani az ÁRMB tagját az összeférhetlenség okának megszüntetésére.

(6) Amennyiben az ÁRMB tagja

- a)* írásbeli bejelentésével egyidejűleg, vagy
b) a miniszter felszólításának kézbesítésétől számított harminc napon belül

az összeférhetlenséget nem szünteti meg, ÁRMB-tagsága az *a)*, illetve *b)* pontban meghatározott időpontban megszűnik.

Adatkezelés

24. § (1) Az ÁRMB – határozata meghozatala érdekében – a következő adatokat kezelheti:

- a)* az érdekképviselő elnevezése, székhelye, képviselőjének neve;
b) az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldalán résztvevő országos szövetséghez való tartozás;
c) a nemzetközi ágazati érdekképviselői tagság;
d) munkáltatói érdekképviselő esetén:

da) az adott érdekképviselőhöz tartozó munkáltatók neve, székhelye, adószáma, fő tevékenységének TEÁOR szerinti besorolása,

db) a munkáltatói érdekképviselőnek az ágazatba besorolt munkáltató tagjainál a tárgyévvel megelőző évben munkaviszonyban állók átlagos statisztikai állományi létszáma,

dc) a munkáltatói érdekképviselőnek az ágazatba besorolt munkáltatói tagjai tárgyévvel megelőző második év éves nettó árbevétele;

e) munkavállalói érdekképviselő esetén:

ea) azon munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, amelynél szervezettel vagy képviselővel rendelkezik,

eb) az *ea)* pontban meghatározott munkáltatóknál – munkáltatóként – munkaviszony keretében foglalkoztatott munkavállalók létszáma, valamint ebből az érdekképviselői tagok száma,

ec) a legutóbbi üzemi tanácsi választáson elért redukált szavazatok száma azoknál a munkáltatóknál, amelyeknél szervezettel rendelkezik.

(2) Az ÁRMB természetes személy szakszervezeti hovatartozásáról adatokat – az (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt esetet kivéve – nem kezel.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével az ÁRMB az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 16. § (6) bekezdése, valamint 52. § (7) bekezdés *c)* pontja alapján a munkaügyi hatóságnál rendelkezésre álló adatokból a munkáltatóknál foglalkoztatottak számára vonatkozó összesített adatokat is felhasználhatja.

(4) Az adatokat az ÁRMB határozatának jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével, de legkorábban a következő, azonos szervezet részvételi jogosultsága alapját képező adatot megállapító határozat jogerőre emelkedését követő harminc nap elteltével törölni kell.

(5) A kezelt adatok közül az (1) bekezdés *d)* pontjának *dc)* alpontjában, valamint *e)* pontjában meghatározott adatok nem nyilvánosak. Azokba csak az ÁRMB tagja, valamint az ÁRMB tevékenységét segítő, a 25. § (1) bekezdésének *d)* pontja szerinti feladatot ellátó munkatárs tekint-

het be. Ezen túlmenően, az ÁPB oldalának tagjaira vonatkozó, e bekezdés szerinti adatokba betekinhetnek az oldal tagjai is. A betekintési joggal rendelkezők – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – az e bekezdésben meghatározott adatokat harmadik személy részére nem adhatják át.

(6) A kezelt adatok – személyazonosító adatok nélkül – statisztikai célra felhasználhatók, illetőleg azokból statisztikai célra adat szolgáltatatható.

A szociális párbeszéd működési feltételei

25. § (1) A miniszter

a) támogatja az ÁPB-k szakmai programjainak megvalósulását,

b) elősegíti az ÁPB-k működésével összefüggő adminisztratív, gazdálkodási, pénzügyi, információs tevékenység ellátását,

c) biztosítja az ÁPB-k, valamint az ÁPBT működésének infrastrukturális feltételeit,

d) biztosítja az ÁRMB működését, ideértve az ÁRMB működéséhez szükséges adminisztratív és technikai feladatok ellátásának személyi feltételeit.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottakra az ÁRMB 21. § (1) bekezdésének *b)* pontja alapján hozott jogerős határozatával elismert ÁPB jogosult.

(3) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározottak forrása a Munkaerőpiaci Alap, mértéke a munkáltatók és a munkavállalók által a tárgyévvel megelőző második évben ténylegesen befizetett járulék 0,08%-a.

Értelmező rendelkezések

26. § E törvény alkalmazásában

1. *szociális párbeszéd*: a szociális partnerek közötti kétoldalú kommunikáció, amely magában foglalja a rendszeres információcserét, a konzultációt, a kollektív tárgyalást, megállapodások létrehozását, közös szakpolitikák kidolgozását és megvalósítását;

2. *szociális párbeszéd bizottság*: kétoldalú – munkáltatói és munkavállalói érdekképviseltek részvételével az e törvény által előírt módon létrejött – fórum, amely lehet ágazati, alágazati, szakágazati, szakmai, illetve a munkavállalók meghatározott csoportjait érintő bizottság; e törvény alkalmazásában magasabb szintű ÁPB-nek minősül a kevesebb számjegyű TEÁOR-kóddal jelölt ágazatban létrejött ÁPB;

3. *megállapodás*: az ÁPB tagjai által elfogadott – különösen – állásfoglalás, ajánlás vagy cselekvési program, amely létrejöhet tárgyalás és konzultáció eredményeként is;

4. *tárgyalás*: olyan egyeztetés és vita, amelynél a döntés meghozatalának jogszabályban előírt vagy az ÁPB tag-

jai által előzetesen meghatározott feltétele a fórum egyetértése, azaz megállapodása. Így megállapodás szükséges

a) az ÁPB számára törvényben rögzített egyetértési jog gyakorlásához,

b) az ÁPB tagjai által előzetesen vállalt közös döntéshozatal (együttdöntés) esetén,

c) az ÁPB ajánlásának vagy javaslatának megfogalmazásához a döntéshozatalra feljogosított szerv vagy személy számára,

d) kollektív szerződés kötéséhez (kollektív tárgyalás);

5. *konzultáció*: a szociális párbeszéd során folytatott, tárgyalásnak nem minősülő véleménycsere, az álláspontok érdemi megvitatása; konzultáció esetén megállapodás hiányában is dönthet az arra feljogosított szerv vagy személy;

6. *szociális partnerek*: a munkáltatói érdekképviselő és a szakszervezet;

7. *fórum*: az Ágazati Párbeszéd Bizottság, a Rehabilitációs Párbeszéd Bizottság;

8. *TEÁOR-kód*: a tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere szerinti kód, amely a vállalkozás (munkáltató) cégbírósági bejegyzésében főtevékenységként szerepel;

9. *a) ágazat*: két számjegyű TEÁOR-kóddal,

b) alágazat: három számjegyű TEÁOR-kóddal,

c) szakágazat: négy számjegyű TEÁOR-kóddal

jelzett tevékenységi terület; magasabbnak a kevesebb számjeggyel jelzett szintet kell tekinteni;

10. *redukált szavazat*: az üzemi tanács, illetve megbízott (együtt: üzemi tanács) választáson a szakszervezet jelöltjeire leadott érvényes szavazatok száma és az üzemi tanács tagjainak száma egytizedes pontossággal meghatározott hányadosa;

11. *koalíció*: a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdekképviselői szervezeteinek megállapodása arról, hogy a kétoldalú szociális párbeszéd fórumai részvételi feltételeinek való megfelelés céljából adataikat együtt kell figyelembe venni, és hogy a szociális párbeszéd folyamatában együttesen, egy szervezetként járnak el;

12. *nettó árbevétel*:

a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá tartozó gazdasági társaság esetén – a törvény 72. §-a alapján – az előző évben értékesített termékek, anyagok, áruk és teljesített szolgáltatások árkiegészítéssel és felárral növelt, fogyasztási adóval, engedményekkel csökkentett – általános forgalmi adót nem tartalmazó – ellenértéke,

b) egyéni vállalkozó esetén az általános forgalmi adóval csökkentett bevétel,

c) egyszerűsített vállalkozói adózást választó adóalany esetén a bevétel,

d) az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulást választó adóalany esetén az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény 3. §-a (2) bekezdésében meghatározott, az általános forgalmi adóval csökkentett bevétel.

Záró rendelkezések

27. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – a kihirdetését követő 45. napon lép hatályba.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően e törvény

a) 21–23. §-a, 24. §-ának (1)–(2) és (4)–(6) bekezdése, valamint 28. §-ának (4) bekezdése a kihirdetést követő 8. napon,

b) 7. § (1) bekezdésének *ac*) pontja, valamint 1. számú mellékletének 1. pontja az (1) bekezdésben meghatározott időponttól számított három év elteltével lép hatályba.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az Mt. 34–35. §-a, a 36. § (1) bekezdéséből a „(34. §)” szövegrész.

28. § (1) A 7. § (1) bekezdés *ac*) pontjának, a 12. § (1) bekezdése *a)–b)* pontjának, (2) bekezdése *a)* pontjának, valamint a 13. § (2) bekezdésének alkalmazása során az e törvény hatálybalépését követően tartott üzemi tanács választásokon elért eredményt lehet figyelembe venni. Ezzel összefüggésben a 27. § (2) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott időpontig terjedő időszakban az 1. számú melléklet 2–5. pontjaiban foglalt szempontok alapján kell az egy munkavállalói érdekképviselőre jutó legfeljebb 100 pontot meghatározni. Ennek során az 1. számú melléklet

a) 2. pontjában található 25 pont helyett 47 ponttal,

b) 3. pontjában található 20 pont helyett 38 ponttal kell számolni.

(2) Az e törvény hatálybalépésekor érvényben lévő, „Az Ágazati Párbeszéd Bizottságok működésének feltételeiről és rendjéről a jogi szabályozás megalkotásáig terjedő időszakban” című, 2004. szeptember 22-én megkötött megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) alapján működő ÁPB-k a 21. § (1) bekezdésének *b)* pontjában szereplő, az ÁPB jogszerű létrejöttének tényét megállapító határozat jogerőre emelkedéséig, de legkésőbb 2010. január 1-ig a Megállapodásban foglaltaknak megfelelően tevékenységüket tovább folytatják, továbbá igénybe vehetik a törvény hatálybalépésekor a működésükhöz nyújtott állami támogatást.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott ÁPB-k legkésőbb e törvény hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül nyújthatják be a 9. § (5) bekezdésében meghatározott adatok és okiratok csatolásával a 21. § (1) bekezdésében meghatározott kérelmet a (4) bekezdés rendelkezései alapján létrejött ÁRMB-nek.

(4) Az ÁRMB-t a 27. § (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott időponttól számított harminc napon belül létre kell hozni. Ennek során – a 22. § (2)–(9) bekezdésében foglaltaktól eltérően – a miniszter a törvény hatálybalépése előtt működő ÁPB-k véleményének kikérése után delegálja az ÁRMB hat tagját a 22. § (1) bekezdésében foglalt

feltételeknek megfelelő személyek közül. Az ezen szabályok alapján létrejött ÁRMB eljárása során határozatait kilencven napos határidővel hozza meg. Az ÁRMB a (3) bekezdés alapján benyújtott kérelmek alapján hozott határozatok jogerőre emelkedéséig működik. Az ezen időpontig jogszerűen létrejött ÁPB-k munkáltatói, illetve munkavállalói oldalai, illetve a miniszter a 22. § alkalmazásával megválasztják, illetve delegálják az ezen időponttól működő ÁRMB tagjait.

(5) Az e törvényben szereplő jogosultságok és kötelezettségek szempontjából 2010. december 31-ig munkáltatói érdekképviselőnek kell tekinteni az e törvény hatálybalépése előtt alakult és „Az Ágazati Párbeszéd Bizottságok működésének feltételeiről és rendjéről a jogi szabályozás megalkotásáig terjedő időszakban” című, 2004. szeptember 22-én megkötött megállapodás alapján működő ÁPB-ben részt vett

a) munkáltatói érdekképviselő alapszabályában megnevezett, ott meghatározott ágazatban tevékenykedő ágazati tagozatát, továbbá

b) munkáltatói érdekképviselői tevékenységet ellátó egyesület.

(6) A törvény hatálybalépését megelőzően ágazatra kiterjesztett kollektív szerződések hatályát a jelen módosítás nem érinti, arra az Mt. e törvény hatálybalépése előtt hatályos rendelkezéseit – hatályának megszűnéséig vagy módosításáig – továbbra is alkalmazni kell.

(7) A (6) bekezdésben foglaltaktól eltérően, e törvény hatálybalépése előtt ágazatra kiterjesztett kollektív szerződés módosításának kiterjesztésére 2010. január 1-jétől a korábban hatályos szabályok alapján nem kerülhet sor. Amennyiben az adott ÁPB-ben sor kerül kollektív szerződés megkötésére, e szerződés aláírásának időpontjában az e törvény hatálybalépése előtt ágazatra kiterjesztett hatályú kollektív szerződés hatályát veszti.

(8) A 30. § rendelkezését az e törvény hatálybalépését követően indult bírósági eljárásokban kell alkalmazni.

29. § Felhatalmazást kap a társadalmi párbeszédért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg:

a) a kollektív szerződés ágazatra történő kiterjesztése részletes, valamint

b) az ÁRMB részére történő adatszolgáltatás, az adatok igazolása, az ÁPB-tagság, az ahhoz kötődő jogosultságok, illetőleg a reprezentativitás feltételei megállapításának, valamint az ÁPB megalakulása és jogszerű létrejötte megállapításának eljárási szabályait.

30. § A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 349. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik a munkaügyi ellenőrzés, a munkavédelem keretében hozott közigazgatási határozat, a kollektív szerződés ágazatra történő

kiterjesztésével kapcsolatosan hozott határozat, az Országos Érdekegyeztető Tanács, illetve az ágazati párbeszéd bizottság létrejöttével, az abban való részvétel, illetve gyakorolt jogosultságok tárgyában hozott határozat, a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény alapján az állami foglalkoztatási szerv által hozott közigazgatási határozat, valamint a társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata; ennek során a munkaügyi bíróság a XX. fejezet szabályai szerint jár el.”

31. § Az Mt. 31. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az ágazati párbeszéd bizottságban köthető kollektív szerződés létrejöttének, valamint e kollektív szerződés ágazatra történő kiterjesztésének feltételeiről külön törvény rendelkezik.”

32. § Az Mt. 41/A. §-a (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint a felek kötelesek továbbá bejelenteni a kollektív szerződés*]

„c) hatályának az ágazatra történő kiterjesztésével, illetve a kiterjesztés bármely okból való megszűnésével összefüggő, valamint a 36. §-ban foglaltakat érintő változását, továbbá”

33. § Az Mt. 53. §-a (3) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Kormány az Országos Érdekegyeztető Tanácsban részt vevő országos szakszervezeti szövetségekkel konzultálva rendeletben határozza meg az üzemi tanács-választás szavazólapjának tartalmát és a szakszervezeti reprezentativitás megállapítása érdekében az országos szavazatösszesítés módját és rendjét. Az ágazati (szakágazati) és területi szavazatösszesítés módjának és rendjének meghatározása tekintetében a Kormány az Országos Érdekegyeztető Tanács és az ágazati párbeszéd bizottságok véleményének kikérésével alkot rendeletet.”

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

*1. számú melléklet
a 2009. évi LXXIV. törvényhez*

A munkavállalói érdekképviseltek döntési jogosultságának, valamint reprezentativitásának szempontjai

Az ÁPB munkavállalói oldala az egyes szempontok alapján legfeljebb 100 pontot érhet el. Az egyes kritériumok alapján megszerezhető maximális pontszámot az adott kritériumnak megfelelő szervezetek között normatív

módon, a szervezet 1–5. pontban meghatározott jellemzőivel arányosan kell felosztani.

1. Az adott ágazat területén a legutóbbi üzemi tanácsi választásokon elért eredmény

Az adott ágazat területén a legutóbbi üzemi tanácsi választásokon elért eredmény arányában 40 pont osztható fel, ha a választásra jogosultak 30%-a részt vett a választáson. Ha a részvétel 30%-nál alacsonyabb volt, a 40 pont arányosan csökkentve vehető figyelembe.

A számításban az ágazatba főtevékenység alapján besorolt, 15 fő felett foglalkoztató munkáltatóknál megtartott legutóbbi üzemi tanácsi választáson leadott összes redukált szavazatot kell figyelembe venni.

A szakszervezetek, illetve szakszervezeti szövetségek a legutóbbi üzemi tanácsi választáson elért eredménynek megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

2. Az aktív szakszervezeti tagok létszáma

A munkaviszonyban álló szakszervezeti tagok arányában összesen 25 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatóknál munkaviszonyban foglalkoztatottak összlétszáma felel meg 25 pontnak.

A szakszervezetek, illetve szakszervezeti szövetségek az ágazatban munkaviszonyban foglalkoztatott, tagdíjat fizető tagjaik létszámának megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

3. A kollektív szerződéses lefedettség

A kollektív szerződéses lefedettség alapján összesen 20 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatóknál munkaviszonyban foglalkoztatottak összlétszáma felel meg 20 pontnak.

A munkavállalói érdekképviseltek a részvételükkel kötött és az ágazatban hatályos, regisztrált kollektív szerződések által lefedett munkavállalói létszámmal arányosan részesednek a felosztható pontszámból.

Amennyiben egy munkaviszonyban foglalkoztatottra több – munkahelyi, több munkáltató, vagy egy, illetőleg több munkáltatói érdekképviselő által kötött, illetve az ágazatra kiterjesztett – kollektív szerződés vonatkozik, a halmozódás elkerülése érdekében a legmagasabb szintű kollektív szerződést kell figyelembe venni. Amennyiben van az ágazatra kiterjesztett hatályú kollektív szerződés, a szerződést kötő munkavállalói érdekképviseltek egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

4. Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) munkavállalói oldalán résztvevő országos munkavállalói szövetséghez való tartozás

Az OÉT munkavállalói oldalán résztvevő szövetséghez való tartozás arányában összesen 10 pont osztható fel.

Azok a munkavállalói érdekképviseltek, amelyek tagjai valamely, az OÉT munkavállalói oldalán résztvevő

országos szövetségnek, egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

5. Az ágazat nemzetközi munkavállalói szervezeteihez való tartozás

Nemzetközi szakszervezeti szövetséghez való tartozás arányában összesen 5 pont osztható fel. Azok a munkavállalói érdekképviselések, amelyek tagjai az adott ágazat nemzetközi munkavállalói szervezetének, egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

Amennyiben az adott ágazatban nincs nemzetközi munkavállalói szervezet, akkor az egyes szervezeteknek a többi négy feltétel alapján keletkező pontszámait 100/95-szörösükre kell emelni.

*2. számú melléklet
a 2009. évi LXXIV. törvényhez*

A munkáltatói érdekképviselések döntési jogosságának, valamint reprezentativitásának szempontjai

1. A képviselt gazdasági szervezeteknél munkaviszonyban állók létszáma

A képviselt gazdasági szervezeteknél munkaviszonyban állók létszáma arányában összesen 25 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatóknál munkaviszonyban állók összlétszáma felel meg 25 pontnak.

A munkáltatói érdekképviselések az ágazatba besorolt tagjaiknál munkaviszonyban állók létszámának arányában részesednek a felosztható pontszámból.

2. A képviselt gazdasági szervezetek által megtermelt éves nettó árbevétel

Az éves nettó árbevétel alapján összesen 25 pont osztható fel. Az ágazat éves nettó árbevétele felel meg 25 pontnak.

A munkáltatói érdekképviselések az ágazatba főtevékenységük alapján besorolt tagjaik éves nettó árbevételének megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

3. A munkáltatói érdekképviselő tagjainak száma

Az érdekképviselő tagjainak száma alapján összesen 20 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenységük alapján besorolt munkáltatók száma felel meg 20 pontnak.

A munkáltatói érdekképviselések az ágazatba főtevékenységük alapján besorolt érdekképviselő tag munkáltatók számának megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

4. Kollektív szerződéses lefedettség

A kollektív szerződéses lefedettség alapján összesen 15 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenységük alapján

besorolt munkáltatóknál munkaviszonyban állók összlétszáma felel meg 15 pontnak.

A munkáltatói érdekképviselések a maguk és tagszervezeteik által kötött és az ágazatban hatályos kollektív szerződések által lefedett munkavállalói létszámnak megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

Amennyiben egy munkaviszonyban álló foglalkoztatottra több – munkahelyi, több munkáltató, vagy egy, illetőleg több munkáltatói érdekképviselő által kötött, illetve az ágazatra kiterjesztett – kollektív szerződés vonatkozik, a halmozódás elkerülése érdekében a legmagasabb szintű kollektív szerződést kell figyelembe venni. Amennyiben van az ágazatra kiterjesztett hatályú kollektív szerződés, a szerződést kötő munkáltatói érdekképviseltek egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

5. Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) munkáltatói oldalán résztvevő országos munkáltatói szövetséghez való tartozás

Az OÉT tagság alapján összesen 10 pont osztható fel. Azok a munkáltatói érdekképviselések, amelyek tagjai valamely, az OÉT munkáltatói oldalán résztvevő országos szövetségnek, vagy maguk tagjai az OÉT-nek, egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

6. Az ágazat nemzetközi munkáltatói szervezeteihez való tartozás

Nemzetközi ágazati szövetséghez való tartozás alapján összesen 5 pont osztható fel. Azok a munkáltatói érdekképviselések, amelyek tagjai az adott ágazat nemzetközi munkáltatói szervezetének, egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

Amennyiben az adott ágazatban nincs nemzetközi munkáltatói szervezet, akkor az egyes szervezeteknek a többi öt feltétel alapján kapott pontszámait a 100/95-szörösükre kell emelni.

III. Kormányrendeletek

A Kormány

142/2009. (VII. 6.) Korm. rendelele

az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 288/2008. (XII. 9.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 124. § (2) bekezdés *zsa*) pontjában

kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.) 91. § (5) bekezdés *b*) pontjában a „hat hónapon belül” szövegrész helyébe a „nyolc hónapon belül” szöveg lép.

2. §

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 288/2008. (XII. 9.) Korm. rendelet (Ámrm.) 2. § (3) bekezdésében a „2009. június 30-át” szövegrész helyébe a „2009. december 31-ét” szöveg lép.

3. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az Ámr. e rendelettel módosított 95. § (5) bekezdését, valamint az Ámrm. e rendelettel módosított 2. § (3) bekezdését a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Bajnai Gordon s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 143/2009. (VII. 6.) Korm. rendelete

az erdőgazdálkodási és erdővédelmi bírság mértékéről és kiszámításának módjáról

A Kormány az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 112. § (1) bekezdés *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli:

Általános rendelkezések

1. §

Az erdőgazdálkodási és erdővédelmi bírság mértéke az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.)

82. § (1) bekezdés szerinti erdővédelmi járulékalap (a továbbiakban: EJA) 3–4. § szerinti szorzata.

2. §

Ha a jogellenesen kitermelt faanyag mennyisége az eljárás során helyszíni felméréssel nem állapítható meg, a bíróság alapjául szolgáló fatérfogat mennyiségét az Országos Erdőállomány Adattár adatainak alapulvételével az erdészeti hatóság állapítja meg.

Az erdőgazdálkodási bírság

3. §

(1) Az erdőgazdálkodóra kiszabandó erdőgazdálkodási bírság mértéke:

a) az Evt. 107. § (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározottak esetén: a kitermelt faanyag után köbméterenként 0,2 EJA;

b) az Evt. 107. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározottak esetén: a jogsértéssel érintett erdőrésztelenként 0,1 EJA;

c) az Evt. 107. § (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározottak esetén: erdőrésztelenként 0,1 EJA;

d) az Evt. 107. § (1) bekezdés *d*) pontjában meghatározottak esetén: alkalmanként az erdő károsításának mértékétől és az elhelyezett szennyvíz, szennyvíziszap, hígtrágya vagy talaj szennyező anyag mennyiségétől függően 0,5 EJA–5,0 EJA;

e) az Evt. 107. § (1) bekezdés *e*) pontjában meghatározottak szerint az Evt. 73. § (1) bekezdésében foglalt előírásokat megsértése esetén hektáronként 0,5 EJA, az Evt. 73. § (2), az Evt. 74. § (4) bekezdésében foglalt előírásokat megsértése esetén hektáronként 2,0 EJA;

f) az Evt. 107. § (1) bekezdés *f*) pontjában meghatározottak esetén: az újulat, a visszamaradó állomány károsodásának mértékétől függően hektáronként 0,5 EJA–5,0 EJA;

g) az Evt. 107. § (1) bekezdés *g*) pontjában meghatározottak esetén: alkalmanként 0,3 EJA;

h) az Evt. 107. § (1) bekezdés *h*) pontjában meghatározottak esetén: erdőrésztelenként 0,3 EJA;

i) az Evt. 107. § (1) bekezdés *i*) pontjában meghatározottak esetén: alkalmanként 0,3 EJA;

j) az Evt. 107. § (1) bekezdés *j*) pontjában meghatározottak esetén: a szakszerűtlen beavatkozással érintett terület után a károsítás mértékétől függően hektáronként 1,0 EJA–2,0 EJA;

k) az Evt. 107. § (1) bekezdés *k*) pontjában meghatározottak esetén: a károsodott terület után hektáronként 0,5 EJA;

l) az Evt. 107. § (1) bekezdés *l*) pontjában meghatározottak esetén: évenként és hektáronként 0,5 EJA;

m) az Evt. 107. § (1) bekezdés *m*) pontjában meghatározottak esetén: átmeneti, kultúr, valamint faültetvény természetességi állapotú erdőkben hektáronként 0,3 EJA, természeteszerű és származék természetességi állapotú erdőkben hektáronként 0,6 EJA;

n) az Evt. 107. § (1) bekezdés *n*) pontjában meghatározottak esetén: hektáronként 1,0 EJA;

o) az Evt. 107. § (1) bekezdés *o*) pontjában meghatározottak esetén alkalmanként: 1,0 EJA;

p) az Evt. 107. § (1) bekezdés *p*) pontjában meghatározottak esetén alkalmanként: 0,1 EJA;

q) az Evt. 107. § (1) bekezdés *q*) pontjában meghatározottak esetén alkalmanként: 0,1 EJA;

r) az Evt. 107. § (1) bekezdés *r*) pontjában meghatározottak esetén alkalmanként: 0,3 EJA.

(2) Ha az erdő tulajdonosa, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyongazdálkodási, földhasználati, haszonélvezeti, használati jog jogosultja az Evt. 107. § (2) bekezdés szerinti kötelezettségének nem tesz eleget, az erdő veszélyeztetésének mértékétől függően alkalmanként 1,0 EJA–5,0 EJA erdőgazdálkodási bírságot köteles fizetni.

(3) Aki az Evt. 107. § (3) bekezdés *a*) pontjában foglaltakat megvalósítja

a) figyelmeztetésben részesül;

b) ha az *a*) pontban foglaltak ellenére, annak közlésétől számított 30 napon belül nem tesz eleget kötelezettségének: földrésztelenként 0,1 EJA erdőgazdálkodási bírságot köteles fizetni.

(4) Aki

a) az Evt. 107. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglaltakat megvalósítja: hektáronként 0,5 EJA;

b) az Evt. 107. § (3) bekezdés *c*) pontjában foglaltakat megvalósítja: hektáronként 0,2 EJA;

c) az Evt. 107. § (3) bekezdés *d*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként 0,2 EJA;

d) az Evt. 107. § (3) bekezdés *e*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként 0,3 EJA erdőgazdálkodási bírságot köteles fizetni.

Az erdővédelmi bírság

4. §

(1) Aki

a) az Evt. 108. § (1) bekezdés *a*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként a jogsértéssel érintett terület nagyságától és az erdő károsodásától függően 0,3 EJA–3,0 EJA;

b) az Evt. 108. § (1) bekezdés *b*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként az erdő károsításának mértékétől és az elhelyezett hulladék mennyiségétől függően 0,5 EJA–5,0 EJA;

c) az Evt. 108. § (1) bekezdés *c*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként a gyűjtött mennyiségtől függően 0,5 EJA–5,0 EJA;

d) az Evt. 108. § (1) bekezdés *d*) pontjában foglaltakat megvalósítja, a kivágott fa köbmétereként 0,3 EJA, de legalább 0,3 EJA;

e) az Evt. 108. § (1) bekezdés *e*) pontjában foglaltakat megvalósítja 0,1 EJA, motorfűrész esetén 0,2 EJA;

f) az Evt. 108. § (1) bekezdés *f*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként az erdő károsításának mértékétől függően 0,1 EJA–5,0 EJA;

g) az Evt. 108. § (1) bekezdés *g*) pontjában foglaltakat megvalósítja: alkalmanként 0,1 EJA–0,5 EJA;

h) az Evt. 108. § (1) bekezdés *h*) pontjában foglaltakat megvalósítja: 0,2 EJA, ha a jogsértés következményeként erdőtűz alakul ki 1,0 EJA;

i) az Evt. 108. § (1) bekezdés *i*) pontjában foglaltakat megvalósítja: 0,1 EJA;

j) az Evt. 108. § (1) bekezdés *j*) pontjában foglaltakat megvalósítja: a károkozás mértékétől függően 0,2 EJA–1,0 EJA;

k) az Evt. 108. § (1) bekezdés *k*) pontjában foglaltakat megvalósítja 0,2 EJA;

l) az Evt. 108. § (1) bekezdés *l*) pontjában foglaltakat megvalósítja 2,0 EJA;

m) az Evt. 108. § (1) bekezdés *m*) pontjában foglaltakat megvalósítja: az igénybe vett terület után az Evt. 81. § (2)–(4) bekezdés szerinti erdővédelmi járulék háromszorosának megfelelő, de legalább 1,0 EJA erdővédelmi bírságot; a kialakult állapot fennmaradásának engedélyezése esetén az Evt. 81. § (2)–(4) bekezdés szerinti erdővédelmi járulék tízszeresének megfelelő, de legalább 1,0 EJA erdővédelmi bírságot köteles fizetni.

(2) Ha az erdő tulajdonosa, ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyongazdálkodási, földhasználati, haszonélvezeti, használati jog jogosultja az Evt. 108. § (2) bekezdés szerinti kötelezettségét megsérti, a kitermelt faanyag után köbméterenként 0,2 EJA erdővédelmi bírságot köteles fizetni.

(3) A vadászatra jogosult

a) az Evt. 108. § (3) bekezdés *a*) pontjában meghatározottak esetén: a károsítással érintett terület után az erdő károsításának mértékétől függően hektáronként 0,2 EJA–2,0 EJA,

b) az Evt. 108. § (3) bekezdés *b*) pontjában meghatározottak esetén: a károsítással érintett terület után hektáronként 1,0 EJA,

c) az Evt. 108. § (3) bekezdés *c*) pontjában meghatározottak esetén: a károsítással érintett terület után hektáronként 0,5 EJA

erdővédelmi bírságot köteles fizetni.

5. §

Három éven belüli ismételt jogsértés esetén az erdővédelmi bírságtétel, valamint a kiszabható bírság alsó és felső határa a kétszeresére emelkedik.

Záró rendelkezések

6. §

Ez a rendelet 2009. július 10-én lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépése után elkövetett jogsértések esetén kell alkalmazni.

7. §

(1) Az e rendelet kihirdetésétől számított 45. napig elkövetett jogsértések esetén kiszabandó bírság összege nem lehet magasabb, mint az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény alapján ugyanazon tényállás alapján kiszabható bírság legmagasabb összege. E rendelet kihirdetésétől számított 45. napig elkövetett olyan jogsértések esetén, amelyeket az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény bírsággal sújtani nem rendel, bírság kiszabásának nincs helye.

(2) A 7. § a kihirdetésétől számított 46. napon hatályát veszti.

A miniszterelnök helyett:

Kiss Péter s. k.,
a társadalompolitika összehangolásáért felelős
tárca nélküli miniszter

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A honvédelmi miniszter 9/2009. (VII. 6.) HM rendelete

a kedvezményes üdültetés rendjéről szóló 35/2002. (V. 10.) HM rendelet módosításáról

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 287. § (2) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény végrehajtásáról szóló 71/2006.

(IV. 3.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A kedvezményes üdültetés rendjéről szóló 35/2002. (V. 10.) HM rendelet (a továbbiakban: R.) a 13. §-t követően, a „Térítési díjak” alcímet megelőzően a következő 13/A. és 13/B. §-sal egészül ki:

„13/A. § A kedvezményes üdülés során a napi étkezés nyersanyag értéke a HM Kht. üdülőiben teljes panzió esetén nettó 1570 Ft/fő/nap, félpanzió esetén annak ebéd hányaddal csökkentett része, a KORK-ban a VI. számú élelmezési norma pénzértéke.

13/B. § A kül- és belföldi gyermek- és ifjúsági táborok nevelőit és kísérőit a HM Kht. biztosítja.”

2. §

(1) Az R. 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az igényjogosult a 4–6. §-okban meghatározott üdülési formák, valamint a 11. §-ban szabályozott pihenési forma esetén a 3. számú mellékletben megállapított kedvezményes térítési díjat fizeti. Ha többágyas szobát az igényjogosult egyedül vesz igénybe, a kedvezményes üdülés térítési díja a kedvezményes térítési díj 120%-a. A KORK ellátását igénybevevő nem igényjogosult a kedvezményes térítési díj 130%-át fizeti meg. A 3. számú melléklet szerinti kedvezményes térítési díjak – az euróban megállapított díj kivételével – az áfát nem tartalmazzák.”

(2) Az R. 14. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A kedvezményes térítési díj a teljes panzió, így a reggeli, az ebéd vagy úticsomag és a vacsora költségeit tartalmazza. Félpanziós ellátás esetén az 1 főre és 1 napra eső kedvezményes térítési díjat nettó 320 Ft-tal kell mérsékelni.”

3. §

Az R. 3. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

4. §

Ez a rendelet 2009. július 7-én lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Szekeres Imre s. k.,
honvédelmi miniszter

Melléklet a 9/2009. (VII. 6.) HM rendelethez

„3. számú melléklet a 35/2002. (V. 10.) HM rendelethez

BELFÖLDI EGYÉNI, CSALÁDOS ÜDÜLÉS

		Elő-utószezon	Főszezon
		teljes panzió	teljes panzió
Az üdülő megnevezése	Szoba kategória	nettó térítési díj (fő/nap)	nettó térítési díj (fő/nap)
Annayölggy	faház komfort nélkül	1 240	1 360
	fürdőszobás szoba	1 960	2 720
Balatonkenese	I.-es villa	3 720	4 400
	II.III.A-B villa	3 040	3 960
	I. szálló, folyóvizes szoba WC nélkül	1 600	1 880
	I. szálló, fürdőszobás szoba WC nélkül	1 680	2 040
	III. szálló apartman	3 120	4 040
	IV. szálló lakosztály	2 520	3 640
	I.–II.–IV. szálló; IV.-es villa fürdőszobás szoba	2 120	2 960
Balatonkenese faház	komfortos faház	2 120	2 960
Buják	fürdőszobás szoba	1 960	2 720
	lakosztály	3 120	3 640
Erdőbénye	fürdőszobás szoba	1 960	2 720
	folyóvizes szoba WC nélkül	1 600	1 880
	lakosztály	3 120	3 640
	villa	3 120	4 040
Göd	fürdőszobás szoba	1 960	2 720
	lakosztály	3 120	3 640
Hajdúszoboszló	komfortos faház	1 680	2 040
	fürdőszobás szoba	1 800	2 040
	lakosztály	3 120	3 640
Mátraháza	fürdőszobás szoba	1 960	2 720
	lakosztály	3 120	3 640
KORK	vendégegység (ház, szoba)	1 520	1 520
<i>BELFÖLDI GYERMEKÜDÜLÉS HAZAI GYERMEKÜDÜLŐBEN</i>			
V4 gyermektábor	1 fő/14 nap, 13 éj	29 400	
Balatonkenese faház	1 fő/12 nap, 11 éj	22 280	
<i>KÜLFÖLDI EGYÉNI, CSALÁDOS ÉS GYERMEKÜDÜLÉS</i>			
külföldi egyszerűsített csereüdtetés (egyéni utazással)		2 960 fő/nap	
külföldi egyszerűsített csereüdtetés (légi szállítással)		8 400 fő/nap	
külföldi gyermek csereüdtetés		41 920 fő/tábor	
International CLIMS Camp (ICC)		380 EUR + 36 960 fő/tábor	
külföldi egyszerűsített csereüdtetés (Mallorca)		165 520 fő/turnus	
külföldi egyszerűsített csereüdtetés (Malaga)		142 800 fő/turnus	
külföldi egyszerűsített csereüdtetés (Portugália)		165520 fő/turnus	
regisztrációs költség		befizetett térítési díj 20%	

**A közlekedési, hírközlési és energiaügyi
miniszter**

**34/2009. (VII. 6.) KHEM
rendelete**

**a belföldi közforgalmú menetrend szerinti vasúti
személyszállítás és helyközi (távolsági)
autóbusz-közlekedés, valamint a nevelési-oktatási
intézmények által rendelt belföldi autóbusz
különjáratok legmagasabb díjairól szóló
48/2007. (IV. 26.) GKM rendelet
módosításáról**

Az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény 7. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a közlekedési, hírközlési és energiaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 133/2008. (V. 14.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a*) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

(1) A belföldi közforgalmú menetrend szerinti vasúti személyszállítás és helyközi (távolsági) autóbusz-közlekedés, valamint a nevelési-oktatási intézmények által rendelt belföldi autóbusz különjáratok legmagasabb díjairól szóló 48/2007. (IV. 26.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (5)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A helybiztosítás díja a menetdíjon felül 140 Ft.

(6) A vasúti Intercity (IC) vonat pótjegy díja 400 Ft, amely a helybiztosítás díját nem tartalmazza. A kötelező helybiztosítással közlekedő Intercity (IC) vonatokra a pótjegyváltással együtt helyjegy váltása is kötelező.

(7) A vasúti Intercity Rapid (ICR) vonat pótjegy díja 540 Ft, amely a helybiztosítás díját nem tartalmazza. A kötelező helybiztosítással közlekedő Intercity Rapid (ICR) vonatokra a pótjegyváltással együtt helyjegy váltása is kötelező.”

(2) Az R. 1. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) Az (5)–(7) bekezdésben, valamint az 1–3. mellékletben meghatározott díjak az általános forgalmi adó összegét is tartalmazzák.”

2. §

Az R. 2. § (2) bekezdés *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Külön-külön kell az egyes résztávolságokat figyelembe venni]

„*a*) MÁV-START Zrt., a Magyar Államvasutak Zrt. és a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt. szolgáltatási területét is érintő utazások során,”

[ha az utazás menetjeggyel történik.]

3. §

(1) Az R. 1–3. mellékletei helyébe az 1–3. mellékletek lépnek.

(2) Az R. 4–5. melléklete a 4. melléklet szerint módosul.

4. §

(1) Ez a rendelet 2009. július 15-én lép hatályba, és 2009. október 16-án hatályát veszti.

(2) A nem meghatározott napra, illetve az érvényesség első napjának meghatározása nélkül kiadott menetjegyek 2009. július 15-étől csak a régi és az új ár közötti díjkülönbözet megfizetése után használhatóak fel. A felhasználatlan menetjegyeket a vasúti szolgáltató kezelési költség felszámítása nélkül 2009. október 15-éig visszaváltja.

(3) Az R. 4. § (1) bekezdés *b*) pontjában, 4. § (2)–(3) bekezdésében a „budapesti egyesített bérletek” szövegrész helyébe a „Budapest-bérletek” szöveg, 4. § (5) bekezdésében a „budapesti egyesített bérlettel” szövegrész helyébe a „Budapest-bérlettel” szöveg lép.

Hónig Péter s. k.,

közlekedési, hírközlési és energiaügyi miniszter

1. melléklet a 34/2009. (VII. 6.) KHEM rendelethez

„1. melléklet a 48/2007. (IV. 26.) GKM rendelethez

1. Egy útra szóló menetdíjak (forintban)

Távolság (km)	a) Teljes árú menetjegy az autóbusz-közlekedésben és a vasúti közlekedésben másodosztályon	b) Elsőosztályú vasúti menetjegy	c) 50%-os kedvezményes menetjegy autóbusz-közlekedésben és a vasúti közlekedésben másodosztályon	d) 90%-os kedvezményes menetjegy autóbusz-közlekedésben és a vasúti közlekedésben másodosztályon
5	135	165	65	15
10	210	265	105	20
15	265	330	135	25
20	320	400	160	30
25	400	500	200	40
30	480	600	240	50
35	560	695	280	55
40	635	795	320	65
45	715	895	360	70
50	795	995	400	80
60	955	1200	480	95
70	1120	1390	560	110
80	1270	1590	635	125
90	1430	1790	715	145
100	1590	1990	795	160
120	1880	2350	940	190
140	2160	2700	1080	215
160	2420	3030	1210	240
180	2680	3350	1340	270
200	2920	3650	1460	290
220	3160	3940	1580	315
240	3380	4220	1690	340
260	3590	4490	1800	360
280	3790	4740	1900	380
300	3980	4980	1990	400
350	4420	5520	2210	440
400	4780	5980	2390	480
450	5080	6350	2540	510
500	5310	6640	2660	530
500 felett	5480	6850	2740	550

2. A felmutatóra érvényes bérletek ára

a) A VOLÁN társaságok távolsági (helyközi) autóbuszjáratain felmutatóra érvényes területi érvényességű bérletek ára (forintban)

	Havi	Éves
országos	111 300	1 113 000
keleti vagy nyugati országrészre szóló	89 000	890 000
megyei	76 300	763 000

b) A VOLÁN társaságok távolsági (helyközi) autóbuszjáratain felmutatóra érvényes viszonylati érvényességű bérletek ára (forintban)

Távolság (km)	Havi	Éves
5	6 930	69 300
10	10 300	103 000
15	14 200	142 000
20	19 000	190 000
25	23 800	238 000
30	28 800	288 000
35	33 400	334 000
40	38 200	382 000
45	42 900	429 000
50	47 700	477 000
60	57 200	572 000
70	66 800	668 000
80	76 300	763 000
90	85 900	859 000
100	95 300	953 000
100 felett	104 800	1 048 000

3. A havi- és félhavi bérletek és a 30 napos bérlet ára, valamint a munkába járásra szolgáló bérletek díjai

a) Havibérlet, 30 napos bérlet (forintban)

Távolság (km)	Díjszabási ár	Az autóbusz-közlekedésben		A vasúti közlekedésben	
		munkavállaló	munkáltató	munkavállaló	munkáltató
		által fizetendő		által fizetendő	
5	5 310	1 060	4 250	740	4 570
10	8 500	1 700	6 800	1 190	7 310
15	10 600	2 120	8 480	1 480	9 120
20	12 700	2 500	10 200	1 800	10 900
25	15 900	3 200	12 700	2 200	13 700
30	19 100	3 800	15 300	2 700	16 400
35	22 300	4 500	17 800	3 100	19 200
40	25 500	5 100	20 400	3 600	21 900
45	28 700	5 700	23 000	4 000	24 700
50	31 900	6 400	25 500	4 500	27 400

Távolság (km)	Díjszabási ár	Az autóbusz-közlekedésben		A vasúti közlekedésben	
		munkavállaló	munkáltató	munkavállaló	munkáltató
		által fizetendő		által fizetendő	
60	38 200	7 600	30 600	5 300	32 900
70	44 600	8 900	35 700	6 200	38 400
80	51 000	10 200	40 800	7 100	43 900
90	57 400	11 500	45 900	8 000	49 400
100	63 700	12 700	51 000	8 900	54 800
120	75 200	15 000	60 200	10 500	64 700
140	86 300	17 300	69 000	12 100	74 200
160	96 900	19 400	77 500	13 600	83 300
180	107 100	21 400	85 700	15 000	92 100
200	116 900	23 400	93 500	16 400	100 500
220	126 200	25 200	101 000	17 700	108 500
240	135 100	27 000	108 100	18 900	116 200
260	143 600	28 700	114 900	20 100	123 500
280	151 700	30 300	121 400	21 200	130 500
300	159 300	31 900	127 400	22 300	137 000
350	176 600	35 300	141 300	24 700	151 900
400	191 200	38 200	153 000	26 800	164 400
450	203 200	40 600	162 600	28 400	174 800
500	212 500	42 500	170 000	29 700	182 800
500 felett	219 100	43 800	175 300	30 700	188 400

b) Félhavi bérlet (forintban)

Távolság (km)	Díjszabási ár	Az autóbusz-közlekedésben		A vasúti közlekedésben	
		munkavállaló	munkáltató	munkavállaló	munkáltató
		által fizetendő		által fizetendő	
5	2 660	530	2 130	370	2 290
10	4 250	850	3 400	590	3 660
15	5 310	1 060	4 250	740	4 570
20	6 370	1 270	5 100	890	5 480
25	7 970	1 590	6 380	1 120	6 850
30	9 560	1 910	7 650	1 340	8 220
35	11 200	2 240	8 960	1 570	9 630
40	12 700	2 500	10 200	1 800	10 900
45	14 300	2 900	11 400	2 000	12 300
50	15 900	3 200	12 700	2 200	13 700
60	19 100	3 800	15 300	2 700	16 400
70	22 300	4 500	17 800	3 100	19 200
80	25 500	5 100	20 400	3 600	21 900
90	28 700	5 700	23 000	4 000	24 700
100	31 900	6 400	25 500	4 500	27 400

Távolság (km)	Díjszabási ár	Az autóbusz-közlekedésben		A vasúti közlekedésben	
		munkavállaló	munkáltató	munkavállaló	munkáltató
		által fizetendő		által fizetendő	
120	37 600	7 500	30 100	5 300	32 300
140	43 100	8 600	34 500	6 000	37 100
160	48 400	9 700	38 700	6 800	41 600
180	53 500	10 700	42 800	7 500	46 000
200	58 400	11 700	46 700	8 200	50 200
220	63 100	12 600	50 500	8 800	54 300
240	67 600	13 500	54 100	9 500	58 100
260	71 800	14 400	57 400	10 100	61 700
280	75 800	15 200	60 600	10 600	65 200
300	79 700	15 900	63 800	11 200	68 500
350	88 300	17 700	70 600	12 400	75 900
400	95 600	19 100	76 500	13 400	82 200
450	101 600	20 300	81 300	14 200	87 400
500	106 200	21 200	85 000	14 900	91 300
500 felett	109 600	21 900	87 700	15 300	94 300

4. A rendszeres kedvezményes utazásra szolgáló havibérletek és 30 napos bérletek ára*

Távolság (km)	90%-os kedvezményes bérlet
5	530
10	850
15	1 060
20	1 270
25	1 590
30	1 910
35	2 230
40	2 550
45	2 870
50	3 190
60	3 820
70	4 460
80	5 100
90	5 740
100	6 370

Távolság (km)	90%-os kedvezményes bérlet
120	7 520
140	8 630
160	9 690
180	10 700
200	11 700
220	12 600
240	13 500
260	14 400
280	15 200
300	15 900
350	17 700
400	19 100
450	20 300
500	21 300
500 felett	21 900

* A félhavi bérlet ára a havi bérlet árának fele”

2. melléklet
a 34/2009. (VII. 6.) KHEM rendelethez

„2. melléklet”
a 48/2007. (IV. 26.) GKM rendelethez

**1. Útipoggyász és élő állatok fuvarozásának díja
a helyközi menetrend szerinti
autóbusz-közlekedésben**

Távolság (km)	Útipoggyász fuvarozásának díja (Ft)
1–50	140
51–100	180
100 felett	245

Kutyaszállításért és az autóbuszba bevitt, a kézipoggyásznál nagyobb tömegű vagy terjedelmű csomagok továbbításáért az útipoggyász fuvarozására meghatározott díjat kell fizetni. Kerékpár a kerékpár szállítására alkalmas autóbuszokon szállítható, az alkalmasságot a szolgáltató köteles az autóbuszokon feltüntetni.

Díjmentes a vakvezető, mozgáskorlátozottakat segítő és a rendőrségi kutya szállítása.

2. Útipoggyász fuvarozásának díja a vasúti közlekedésben

Távolság (km)	Útipoggyász fuvarozásának díja darabonként (Ft)
5	440
10	440
15	440
20	440
25	440
30	440
35	440
40	440
45	440
50	440
60	525
70	615
80	700
90	790
100	875
120	1 030
140	1 190
160	1 330
180	1 470

Távolság (km)	Útipoggyász fuvarozásának díja darabonként (Ft)
200	1 610
220	1 740
240	1 860
260	1 970
280	2 090
300	2 190
350	2 430
400	2 630
450	2 790
500	2 920
500 felett	3 010

3. Élő állatok fuvarozásának díja, valamint a kerékpár viteldíja a vasúti közlekedésben

a) Egy útra szóló

Bármely vonat 2. kocsiosztályában	
Távolság (km)	Forintban
5	200
10	200
15	200
20	200
25	200
30	200
35	200
40	200
45	200
50	200
60	240
70	280
80	320
90	360
100	400
120	470
140	540
160	605
180	670
200	730
220	790
240	845
260	900

Bármely vonat 2. kocsiosztályában	
Távolság (km)	Forintban
280	950
300	995
350	1100
400	1200
450	1270
500	1330
500 felett	1370

A vakvezető, a mozgáskorlátozottakat segítő és a rendőrségi kutya szállítása díjtalan.

b) Havibérlet, 30 napos bérlet

Bármely vonat 2. kocsiosztályában	
Távolság (km)	Forintban
5	1 190
10	1 910
15	2 390
20	2 860
25	3 580
30	4 300
35	5 020
40	5 740
45	6 460
50	7 180

Bármely vonat 2. kocsiosztályában	
Távolság (km)	Forintban
60	8 600
70	10 000
80	11 500
90	12 900
100	14 300
120	16 900
140	19 400
160	21 800
180	24 100
200	26 300
220	28 400
240	30 400
260	32 300
280	34 100
300	35 800
350	39 700
400	43 000
450	45 700
500	47 800
500 felett	49 300

A vakvezető, a mozgáskorlátozottakat segítő és a rendőrségi kutya szállítása díjtalan.”

3. melléklet a 34/2009. (VII. 6.) KHEM rendelethez

„3. melléklet a 48/2007. (IV. 26.) GKM rendelethez

A nevelési-oktatási intézmények által rendelt autóbusz különjáratának díja

1. A díjak az autóbuszok ülőhelyeitől és komfortfokozatától függően a következők:

Díjcsoport	Ülőhely (fő)		Kerekítve		
			alap	komfort	extra
I.	9–20	Ft/km	205	270	350
		Ft/óra	2 560	3 380	4 380
		Legcsekélyebb díj (Ft)	12 800	16 900	21 900
II.	21–40	Ft/km	270	350	415
		Ft/óra	3 380	4 380	5 190
		Legcsekélyebb díj (Ft)	16 900	21 900	26 000
III.	41–54	Ft/km	350	415	495
		Ft/óra	4 380	5 190	6 190
		Legcsekélyebb díj (Ft)	21 900	26 000	31 000
IV.	55 felett	Ft/km	415	495	570
		Ft/óra	5 190	6 190	7 130
		Legcsekélyebb díj (Ft)	26 000	31 000	35 700
V.	Csuklós	Ft/km	525		
		Ft/óra	6 560		
		Legcsekélyebb díj (Ft)	32 800		

Az ülőhelyek számának meghatározásánál a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet szerinti besorolást kell alkalmazni.

2. a) Az „alap komfort” fokozatba tartoznak azon autóbuszok, amelyek nem felelnek meg legalább a „komfortos” kategóriában előírt jellemzők mindegyikének.

b) A „komfort” kategóriába tartozó autóbuszoknak legalább a következő felszereltséggel kell rendelkezniük:

- napvédő roletta vagy függöny az utasablaknál,
- mikrofon és hangerősítő az autóbusz-vezető vagy utaskísérő számára (kivéve a 20 fő alatti befogadóképességű), utastéri hangszórókkal,

- az utastértől elkülönített, külön zárható poggyásztér vagy utánfutó (kivéve a 20 fő alatti befogadóképesség),
- légkondicionálás.

c) A „kiemelt komfort” kategóriájú autóbuszoknak a „komfortos” kategória követelményein felül rendelkezniük kell:

- videóval (41 fő feletti befogadóképesség esetén legalább 2 képernyővel),
- forróital-automatával,
- vízőblítéses vagy kémiai működtetésű WC-vel,
- az átjáró felé kimozdítható üléssel,
- 20 fő alatti befogadóképesség esetén is mikrofonnal és hangerősítővel az autóbusz-vezető vagy utaskísérő számára, utastéri hangszórókkal.

A „komfortos” és a „kiemelt komfortú” fokozatba akkor sorolható valamely autóbusz, ha a fokozatra meghatározott feltételek mindegyikének megfelel.

3. A díjszámítás módját az határozza meg, hogy a különjárat időtartama legfeljebb 72 óra vagy azt meghaladja.

a) A 72 óra vagy ennél rövidebb időtartamú különjáratért a díjat vagylagos számítással úgy kell megállapítani, hogy az autóbusz ülőhelyszámára, illetve típusára és komfortfokozatára érvényes óra-, illetve kilométerdíjat meg kell szorozni a díjszámítási idővel, illetőleg a díjszámítási távolsággal.

A két eredmény közül a magasabb díjat kell felszámítani. Ha az így számított díj nem éri el autóbuzsonként a legcsekélyebb díjat, akkor megállapodás szerinti, de legfeljebb a legcsekélyebb díjnak megfelelő a fizetendő díj. Ha a különjáratot – ugyanazon személyekből álló csoport szállítása céljából – egy nap folyamán többször kell kiállítani, a legcsekélyebb díjat a napi szállítások befejezése után egyszer lehet felszámítani.

A díjszámítási idő: a garázsból (telephelyről) indulástól, a garázsba (telephelyre) visszaérkezésig eltelt idő, az általános kerekítési szabályok szerint egész órára kerekítve.

A díjszámítási távolság: a garázsból (telephelyről) indulástól a garázsba (telephelyre) visszaérkezésig megtett kilométer, az általános kerekítési szabályok szerint egész kilométerre kerekítve.

b) A 72 órát meghaladó különjáratok díját – az autóbusz ülőhelyszámára és komfortfokozatára figyelemmel – a megtett távolság alapján kell megállapítani.

A díjszámítási távolságot az a) pontban előírtak szerint kell meghatározni, ha azonban autóbuzsonként és naptári naponként a teljesítmény nem éri el a 100 km-t, megegyezés szerinti, de legfeljebb 100 km vehető számításba. Minden megkezdett 24 óra teljes napnak számít.

c) A különjárat által megtett kilométer-távolságot az autóbusz menetíró készüléke, annak hiányában a kilométer-számláló szerkezet állása alapján kell megállapítani. Ha a kilométer-számláló szerkezet útközben meghibásodik, a kilométer-távolságot a mindenkor legújabb kiadású úthálózati térkép alapján kell kiszámítani.

4. Ha a szolgáltató a megrendelés visszaigazolásában szereplőnél magasabb vagy alacsonyabb kategóriába tartozó autóbuzst állít ki, mindkét esetben az alacsonyabb kategória szerinti díjat kell felszámítani.

5. A díjak alkalmazására vonatkozó jogosultságot a megrendelő köteles igazolni.

6. A különjárat teljesítése során felmerülő autópálya-használati, parkolási és kompdíjak a megrendelőt terhelik.”

4. melléklet a 34/2009. (VII. 6.) KHEM rendelethez

1. Az R. 4. melléklet 1. pontjában a „budapesti egyesített bérlet” szövegrész helyébe a „Budapest-bérlet” szöveg lép.

2. Az R. 4. melléklet 1. pontjában szereplő táblázat 8. pontjában a „Szemeretelep” szövegrész helyébe a „Ferihegy” szöveg lép.

3. Az R. 4. melléklet 2. pontjában a „budapesti egyesített bérlettel” szövegrész helyébe a „Budapest-bérlettel” szöveg, a „budapesti egyesített bérletek” szövegrész helyébe a „Budapest-bérletek” szöveg lép.

4. Az R. 5. melléklet 1. pontjában a „budapesti egyesített bérlettel” szövegrész helyébe a „Budapest-bérlettel” szöveg, 1. pont d) alpontjában a „budapesti egyesített bérletek” szövegrész helyébe a „Budapest-bérletek” szöveg lép.

5. Az R. 5. melléklet 2. pontjában a „budapesti egyesített bérlettel” szövegrész helyébe a „Budapest-bérlettel” szöveg lép.

VII. Jogegységi határozatok

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

3/2009. BJE

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának büntető jogegységi tanácsa Budapesten, 2009. év június hó 8. napján tartott nyilvános ülésen a Legfelsőbb Bíróság Bfv. I. Tanácsának indítványa alapján meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. Nem állapítható meg a csalás (Btk. 318. §) bűncselekményében a bűnössége annak a terheltnek, akinek a kölcsön felvételekor szándékában áll a kölcsön visszafizetése, és ennek a reális lehetősége is adott, de a hitel megszerzése érdekében a piaci alapú kölcsön folyósításának feltételei tekintetében a hitelintézetet tévedésbe ejti és a pénzügyi intézmény e megtévesztése folytán folyósítja részére az igényelt kölcsönt. Az ilyen cselekmény a Btk. 297/A. §-ában foglalt feltételek (úgy, mint a gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtása érdekében valótlan tartalmú okirat felhasználása) esetén hitelezési csalás büntettének minősülhet.

2. A hitelintézet megtévesztésével megszerzett pénzkölcsön rendszeres törlesztése, illetve visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára és a károkozási szándék hiányára utal.

3. Ha a hitelnyújtás nem piaci feltételek mellett történik, hanem arra valamely gazdaságpolitikai célból az állam vagy más – a Btk. 288. §-ában, illetve a 314. §-ában meghatározott – szervezet által támogatott kedvezményes feltételekkel és/vagy céljelleggel került sor, akkor a cselekmény rendszerint a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének, illetve az Európai Unió pénzügyi érdekei megsértése büntettének minősülhet, és a csalás megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a csalás büntetési tétele a hivatkozott bűncselekmények büntetési tételénél súlyosabb.

4. A csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Nyíregyházi Városi Bíróság 14.B.3224/1997/64. számú ítéletét, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 1.Bf.1528/2001/4. számú ítéletét az I. r. terhelt bűnösségét társtettesként elkövetett hitelezési csalás büntetésében megállapító és a büntetés kiszabására vonatkozó részében, valamint a felülvizsgálati ügyben eljáró Legfel-

sőbb Bíróság Bfv.I.2154/2003/5. számú végzését hatályon kívül helyezi. I. r. terheltet az ellene társtettesként elkövetett hitelezési csalás büntette miatt emelt vád alól felmenti.

A terhén maradó számviteli fegyelem megsértésének vétsége miatt megrovásban részesíti. Rosszallását fejezi ki, és felhívja az I. r. terheltet, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

INDOKOLÁS

I.

A.

A Legfelsőbb Bíróság Bfv.I.271/2008. számú felülvizsgálati ügyében eljáró tanácsa a Be. 440. §-ának (2) bekezdésében megállapított jogkörében az előtte folyó felülvizsgálati ügy nyilvános ülésen történt egyidejű felfüggesztése mellett jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozza a Be. 439. § (1) bekezdésének b) pontja alapján, mert a felülvizsgálati indítvány elbírálása során jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság más ítélkező tanácsainak korábbi határozataitól.

A jogegységi indítványra okot adó döntések a következők:

1. A Bfv.I.271/2008. számú felülvizsgálati ügyben az elsőfokon eljáró Pápai Városi Bíróság a 2007. január 18. napján kelt 2.B.121/2006/86. számú ítéletével a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I. r. terheltet, mint társtettet, 2 rb. jelentős értékre, bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett csalás büntette, 2 rb. jelentős értékre, bünszövetségben, üzletszerűen és folytatólagosan elkövetett csalás büntette, nagyobb értékre, bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett csalás büntette, 2 rb. közokirat-hamisítás büntette, valamint 9 rb. magánokirat-hamisítás vétsége miatt, halmazati büntetésül 3 év börtönre, és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az ítélet a bűnösség körébe vonta és csalás bűncselekményeként értékelte a terheltnek az ítélet 5. és 10. pontjában meghatározott cselekményét is.

Az ítéletet másodfokon a Veszprém Megyei Bíróság felülbírálta. A 2007. október 20. napján kelt 2.Bf.211/2007/20. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terheltre vonatkozó részében – az 5. és a 10. tényállási pont helyesbítése és kiegészítése mellett – a csalási cselekmények rendbelisége tekintetében megváltoztatta. I. r. terheltet 1 rb. közokirat-hamisítás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt ellene emelt vád alól felmentette. A börtönbüntetés tartamát 4 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltást 5 évre súlyosította.

A másodfokú bíróság az 5. és 10. tényállási pontot illetően a terhelt bűnösségének csalás büntetésében történő megállapításán nem változtatott. A másodfokú bíróság által helyesbített tényállás 5. és 10. pontját a jogegységi in-

dítványának mellékletében az indítványozó tanács az alábbiak szerint rögzítette:

Tényállás 5. pontja.

XI. r. terhelt gépjárművet akart vásárolni, melyhez az I. r. terhelt felajánlotta a segítségét. Az ügylet lebonyolítása érdekében az I. r. terhelt a Nissan Maxima típusú, balesetet szenvedett, törött állapotában 600 000 Ft értéket képviselő személygépkocsira 2004. január 5-én hamis adásvételi szerződést készített, amely szerint a gépjárművet a Telefontársaság Rt. eredeti tulajdonos a XI. r. terheltnek adta el. Az adásvételi szerződésen az eredeti tulajdonos képviselőjének a nevét aláhamisították. Erről a XI. r. terheltnek nem volt tudomása.

Az I. r. terhelt felajánlotta a XI. r. terheltnek a közreműködését a gépjárműre vonatkozó kölcsönügylet lebonyolítása érdekében is. A XI. r. terhelt e végett átadta okiratait az I. r. terheltnek, aki arról fénymásolatokat készített, és azokat a G. Kft. hitelügyintézőjének a rendelkezésére bocsátotta. Az adatok birtokában utóbbi a kölcsönszerződést előkészítette. Hamis bizományosi szerződés készült, amely szerint az eredeti tulajdonos 2004. január 6-án az 5 000 000 Ft értékű gépjárművet bizományosi értékesítés keretében átadta a kft.-nek.

A gépjármű ekkor eredeti törött állapotában volt, az értékmegjelölés a valóságnak nem felelt meg. A pénzügyintézet megtevesztése érdekében a hitelügyintéző egy állapotfelmérő lapot készített, amely azt tartalmazta, hogy a gépjármű ép állapotú. Ezt a XI. r. terhelt is aláírta. Az ily módon megtevesztett C. Rt. pénzügyintézet a XI. r. terhelt részére 2 000 000 Ft összegű kölcsönt folyósított. Egyúttal a járműre elidegenítési és terhelési tilalmat kötött ki és vételi jogot létesített. A sértett pénzügyintézet képviseletében XI. r. terhelttel létrejött szerződést a hitelügyintéző írta alá 2004. január 6-án. A kölcsön összegét 2004. január 19-én a XI. r. terhelt vette fel, és azt teljes egészében átadta az I. r. terheltnek. Utóbbi terhelt a gépjárművet ezt követően megjavíttatta, és a XI. r. terhelt birtokába adta. Nevezett rövid ideig használta, majd visszaadta az I. r. terheltnek, aki azt tovább használta.

A kölcsön összegét a XI. r. terhelt a sértettnek megfizette, így az okozott 2 000 000 Ft kár teljes egészében megtérült.

Tényállás 10. pontja.

M. Cs. egy törött, totálkáros állapotú Peugeot Boxer típusú kisteherautót kívánt megvásárolni a P. Kft.-től. E végett kapcsolatba lépett az I. r. terhelttel, majd a gépjármű tényleges állapotát megismerve vásárlási szándékától elállt. Ugyanakkor a gépjármű adásvételéről 2003. november 28-án olyan szerződés készült, miszerint az érintett kft. azt M. Cs.-nek 200 000 Ft-ért eladta.

A jármű ténylegesen az I. r. terhelt birtokába került, aki azt kölcsönszerződés biztosítékként kívánta felhasználni. Ezért hamis bizományosi szerződést készített, miszerint a P. Kft. a járművet bizományosi értékesítésre a G. Kft.-nek átadta. Arra az eladó képviselőjének aláírását ráhamisították, míg a bizományosi oldalról a hitelügyintéző

írta alá. Ezt követően 2004-ben hamis adásvételi szerződés készült, amely szerint a P. Kft. a gépjárművet eladta a VII. r. terheltnek 3,2 millió forintért. A szerződésben az eladó aláírása hamis volt, a vételár a ki nem javított, továbbra is totálkáros állapotában lévő jármű 200 000 forintos értékének nem felelt meg. A pénzügyintézet megtevesztése érdekében az I. r. terhelttel együttműködve a hitelügyintéző – még az adásvételi szerződést megelőzően – állapotfelmérő lapot készített, amelyet ő, és a vevő is aláírt, amely valótlanul azt tartalmazta, hogy a jármű ép állapotú. A hitelkérelemben is a valótlan 3,2 millió forintos vételár került feltüntetésre.

Az ily módon megtevesztett Lízing Rt. sértett a VII. r. terhelt részére 2 560 000 Ft kölcsön folyósítását engedélyezte. 2004. január 3-án a sértett képviseletében eljáró hitelügyintéző kölcsönszerződést írt alá a VII. r. terhelttel, egyúttal a szerződésben a gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat kötött ki, és arra vételi jogot alapítottak.

A G. Kft.-től a kölcsön összegét 2004. január 26-án az I. r. terhelt vette fel, és a jármű is az ő birtokába került. Azt ismeretlen helyre szállította, a gépkocsi megjavítása nem zárható ki. A G. 2001 Kft.-nél a VII. r. terhelt helyett minden esetben fia, az I. r. terhelt járt el. A VII. r. terhelt neki adta át az önrész befizetésére szánt pénzügyintézetet is. A VII. r. terhelt az I. r. terhelt által aláírásra hazavitt valamennyi okiratot otthonában írta alá.

A kölcsön törlesztő részleteit a VII. r. terhelt a szerződés szerint fizeti, abból az elsőfokú ítélet meghozataláig több mint 1 300 000 Ft-ot megfizetett. Részéről a további kár megtérítése is biztosított.

E tényállás alapján a Veszprém Megyei Bíróság ítélete a tényállás 5. és 10. pontjához kapcsolódó bűnösség megállapításának jogi indokaként a Legfelsőbb Bíróság Bfv.I.2154/2003. számú felülvizsgálati ügyben hozott [BH 2006/243. szám alatt közzétett] határozatának a jogkérdésben elfoglalt álláspontjára hivatkozott, annak szó szerinti átvételével. Kifejtette, hogy megvalósítja a család bűncselekményét az az egyébként fizetőképes és a hitel visszafizetésére szándékkal rendelkező elkövető is, aki egy adott hitelhez kizárólagosan meghatározott – akár a jogszabályok, akár a hitelt nyújtó által támasztott – külön feltételek fennállása mellett juthat csak hozzá, azonban avégett, hogy ezek tekintetében a hitelt nyújtót tévedésbe ejtse, és a hitelhez ekként jogosulatlanul hozzájusson, valótlanul, a megkívánt külön feltételek fennforgását állítja, kiemelten hamis vagyoni fedezetet ajánl fel az előírt feltételek körében a hitelt nyújtó részére.

2. A Bfv.I.2154/2003. számú felülvizsgálati ügyben alapul fekvő tényállás lényege szerint a terhelt, mint a fonalgyártó tevékenységet folytató Rt. igazgatója, a tevékenység természetéből származó kereslethiányos nyári időszak likviditási gondjait éveken át rövidlejáratú hitel felvételével oldotta meg. A korábbi években a hiteleket minden esetben sikerült visszafizetnie. 1994. évben – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – a terhelt az Rt. részére ismét 25 millió forint rövidlejáratú hitelt kívánt felvenni.

Ebben az időszakban az Rt. még fizetőképese volt. A hitelkérelem mellékletét képező mérlegben a hitel biztosítékként mintegy 31 millió forint összegű, saját termelésű készletet tüntetett fel, elhallgatva azt, hogy ennek a jelentős hányada minőségi hiba folytán értékesítésre alkalmatlan, egyben a fonalkészletre az árbevétel engedményező nyilatkozatot tett a bank javára. A hitelező bank emellett az Rt. egyes gépeire jelzálog bejegyzésével is biztosította a hitelügyletből származó követelését. Az nem nyert bizonyítást, hogy a terheltnek nem állt szándékában a hitelt visszafizetni és az sem, hogy a hitel visszafizetésének esélytelenségével a felvételekor tisztában lett volna. A bank a fedezetül ajánlott készlet értékesítésre alkalmatlanságának az ismeretében az Rt. hitelkérelmét elutasította volna. A hitel folyósítását követően az Rt. a kamatfizetési kötelezettségének eleget tett, 2005-től azonban a tőketartozást már nem fizette, mert vele szemben időközben felszámolási eljárás indult.

A Legfelsőbb Bíróság ebből a tényállásból azt a következtetést vont le, hogy a terhelt a hitel megszerzése végett jogtalan hasznoszerzési céllal ejtette tévedésbe a hitelt nyújtó pénzügyintézetet és a sértett kára a hitel folyósításával, annak összegével egyező mértékben bekövetkezett. Hasonlóan ugyanis a BH 2001/160. szám alatt közzétett eseti határozatban más összefüggésben, de a kölcsönösszeg jogtalan felvételére vonatkozóan is kifejtett jogi állásponttal – megvalósítja a csalás bűncselekményét az az egyébként fizetőképese és a hitel visszafizetésére szándékkal rendelkező elkövető is, aki egy adott hitelhez kizárólagosan meghatározott – akár a jogszabályok, akár a hitelt nyújtó által támasztott – külön feltételek fennállása mellett juthat csak hozzá, azonban avégett, hogy ezek tekintetében a hitelt nyújtót tévedésbe ejtse, és a hitelhez ekként jogosulatlanul hozzájusson, valószínűleg, a megkívánt külön feltételek fennforgását állítja, kiemelten hamis vagyoni fedezetet ajánl fel az előírt feltételek körében a hitelt nyújtó részére.

B.

A Legfelsőbb Bíróság BF. I. Tanácsa az alábbi kérdések elbírálását kezdeményezte a jogegységi tanácstól:

1. Megállapítható-e a csalás bűncselekményében a bűnössége annak a terheltnek, akinek ugyan szándékában áll a kölcsön felvételekor a kölcsön visszafizetése, és ennek a reális lehetősége is adott, mégis a hitel-nyerés érdekében a piaci alapon történő kölcsönfolyósítás feltételeit illetően a pénzügyintézetet tévedésbe ejtve (vagy tévedésben tartva) kerül abba a helyzetbe, hogy a pénzügyintézet az igényelt kölcsönt folyósítja a részére?

2. A kölcsön rendszeres törlesztése vagy visszafizetése a csalási szándék hiányának az egyik következtetési alapja lehet-e, vagy ez – a bűnösség megállapítását nem érintve – csak a megtévesztés hatására történt kölcsönfolyósítással már bekövetkezett kár utólagos megtérítéseként, a büntetés kiszabása körében értékelhető.

C.

Az indítványozó tanács álláspontja a jogkérdésben a következő:

A Btk. 318. §-ának (1) bekezdésében meghatározott bűncselekmény megvalósulásához – szándékos bűncselekményről lévén szó – az elkövetői szándéknak át kell fognia a törvényi tényállás valamennyi elemét. A jogtalan hasznoszerzés egyenes szándékot feltételező célzatán túl, a szándéknak, legalább eshetőleg formájában, a törvényi tényállás szerinti eredményre, azaz a károkozásra kell irányulnia.

Annak a hitelfelvevőnek a terhére tehát a csalás bűncselekménye nem állapítható meg, akinek a hitel igénylésekor szándékában állt a szabad pénzügyi feltételekkel biztosított hitelnek, valamint járulékaiknak (kamatnak, költségnek) a törlesztése, illetve visszafizetése, s ekkor erre – a szándék komolyságának alátámasztásául – reális lehetősége is volt. Mindez független attól, hogy a hitelfelvételre az azt folyósító pénzügyintézet tévedésbe ejtésével (tévedésben tartásával) került sor, és e megtévesztő magatartás nélkül a pénzügyintézet a hitelt nem is folyósította volna. Ilyen esetben a megtévesztés folytán a hitelnyújtói oldalon kialakult akarati hibának csak polgári jogi következménye lehet.

A kölcsön rendszeres törlesztése vagy visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára, azaz a károkozási szándék hiányára utal. Kétségtelen viszont, hogy a hitelfolyósítás feltételeként megszabott fedezet, vagy biztosíték megfeleltetése körében történt megtévesztés a visszafizetési szándék komolytalanságának az egyik, de nem az egyedüli következtetési alapja lehet, ám az ilyen megtévesztő magatartás mellett sem zárható ki feltétlenül a visszafizetési szándék.

Az indítványozó tanács – mindezek szem előtt tartásával – tévesnek tartja azt a jogértelmezést, miszerint a hitelfeltételek körében történt olyan megtévesztő magatartás, amelynek hiányában a kölcsön folyósítására nem kerülne sor, minden más körülménytől függetlenül – automatikusan – alapot ad a csalásban való bűnösség megállapítására, mert a kölcsön folyósításával a pénzügyintézet kára már bekövetkezik, ehhez képest a törlesztés, vagy visszafizetés a kár megtérülés körében értékelhető csupán.

A Bfv.I.2154/2003. számú döntésnek megfelelő jogértelmezés, egyfelől a kialakult ítélkezési gyakorlattal szemben a bűnösség kérdése szempontjából feleslegessé tenné a visszafizetési szándék és lehetőség vizsgálatát, másfelől a büntetőjogi kárfogalom hibás felfogását is jelenti.

A pénzügyintézetek rendeltetésszerű működése körébe illeszkedő jellemző tevékenység a pénzkölcsön nyújtása szabadpiaci feltételekkel, ahol a kamatnak mint „a pénz használati díjának”, valamint a futamidőnek és az egyéb feltételeknek a meghatározása a felek megállapodásán nyugszik. Ebben a körben a pénzügyintézetet fogalmilag nem érheti kár, ha az általa folyósított pénzkölcsön járulékaival együtt visszafizetésre kerül. A kölcsön rendeltetéséből kö-

vetkezik ugyanis az, hogy a kölcsönt nyújtó aktív vagyónában a kölcsönösszegnek megfelelő időleges (azaz a futamidő lejártáig tartó) értékcsökkenés bekövetkezik, amely azonban véglegessé – tehát büntető jogi értelemben vett kárrá – csak azáltal válhat, ha a kölcsönt egészében vagy részben nem fizetik vissza. Ehhez képest amennyiben a kölcsön igénylésekor, illetőleg folyósításakor a visszafizetés reális lehetősége és szándéka a kölcsönt felvevő részéről megállapítható, a károkozási szándék akkor sem áll fenn, ha a kölcsönigénylés során a bankot megtévesztették, s e nélkül a kölcsönt nem folyósította volna.

Ettől eltérő jogértelmezésnek – az indítványozó tanács álláspontja szerint – csak akkor lehet helye, ha a kölcsönfolyósítás nem szabad-pénzpiaci feltételek mellett történik; tehát ha a hitelnyújtásra szociálpolitikai vagy más célból preferált kedvezményes – államilag támogatott – kondíciókkal, és/vagy céljelleggel kerülhet csak sor, és a hitel folyósításának a feltételeit illetően történik a megtévesztés. Ezekben az esetekben ugyanis a kár a folyósítással valóban automatikusan bekövetkezik.

A fent kifejtett álláspontnak megfelelően az indítványozó tanács javaslatot tett arra, hogy a büntető jogegységi tanács mondja ki:

A szabadpiaci feltételek mellett folyósított hitel igénybevételével, amennyiben annak, valamint járulékainak a visszafizetésére vonatkozó és reális lehetőségen nyugvó komoly szándék a hitel igénylésekor és a folyósításkor megállapítható, a csalás bűncselekménye akkor sem valósul meg, ha a folyósítás egyéb – különös – feltételei tekintetében a hitelígénylő a folyósító pénzintézetet megtéveszti. Ilyen esetben a megtévesztés körében tipikusan felhasznált hamis tartalmú köz- vagy magánokirat a bűnösségnek köz- vagy magánokirat-hamisításban való megállapítására adhat alapot.

II.

1. A legfőbb ügyész – BF.1221/2009/1. szám alatt – a BF. I. Tanács jogegységi határozat meghozatalára irányuló indítványára – a Be. 442. §-ának (3) bekezdése alapján – tett nyilatkozatában egyetértett az indítvány azon álláspontjával, hogy – mivel az elkövető szándékának legalább eshetőlegesen az eredményre, azaz a károkozásra is ki kell terjednie – annak a hitelt felvevőnek a terhére nem állapítható meg csalás, akinek a hitel igénylésekor szándékában állt a törlesztés, illetve a visszafizetés, s ekkor arra reális lehetősége volt.

Hangsúlyozva, hogy e körben az ügy összes körülményének vizsgálata szükséges, egyetértett azzal a megállapítással is, hogy a kölcsön rendszeres törlesztése vagy visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára, azaz a károkozási szándék hiányára utal.

Félreérthetőnek tartotta azonban az indítványnak azt a megállapítását, mely szerint „a kölcsönt nyújtó aktív va-

gyonában” ... bekövetkezett „időleges (azaz a futamidő lejártáig tartó) értékcsökkenés” ... „véglegessé – tehát büntető jogi értelemben vett kárrá – csak az által válhat, ha a kölcsönt egészben vagy részben nem fizetik vissza”.

Álláspontja szerint a bűncselekmény nem a futamidő végén válik befejezetté. Amennyiben az elkövető visszafizetési szándék nélkül, a pénzintézetet e kérdésben megtévesztve vesz fel kölcsönt, a kölcsönösszeg kiutalásával a bűncselekmény befejezett alakzata valósul meg, hiszen a pénzintézet vagyónában beállt értékcsökkenés végleges.

A hivatkozott megállapítást azért is tévesnek tartotta, mert érvényes (a hitelező megtévesztésének hiányában létrejött) szerződés esetén a kölcsön nyújtásával nem következik be ideiglenes értékcsökkenés a pénzintézet vagyónában. Az aktívák körében valóban csökken a forgóeszközök között meglévő pénzeszközök mennyisége, egyidejűleg azonban ugyanannyival nő a szintén forgóeszköznek minősülő követelések állománya.

Nem értett egyet továbbá azzal az érveléssel sem, mely szerint eltérő jogértelmezésnek csak akkor lehet helye, ha a kölcsönfolyósítás nem szabad-pénzpiaci feltételek mellett történik; tehát, ha a hitelnyújtásra szociálpolitikai vagy más célból preferált kedvezményes – államilag támogatott – kondíciókkal, és/vagy céljelleggel kerülhet csak sor, és a hitel folyósításának a feltételeit illetően történik a megtévesztés. Ezekben az esetekben ugyanis a kár a folyósítással valóban automatikusan bekövetkezik.

A legfőbb ügyész véleménye szerint a hitelnyújtás célja, a kondíciók kedvezményes volta nem érinti a bűncselekmény megállapíthatóságával kapcsolatban kifejtett álláspontot. Visszafizetési szándék esetében ugyanis e körben sem állapítható meg a károkozásra irányuló eshetőleges szándék, ezért csalás ebben az esetben sem valósul meg.

Egyébként károkozás esetében sincs helye a csalás megállapításának abban az esetben, ha az elkövető költségvetési támogatással kapcsolatban téveszti meg a döntésre jogosult szervet, mivel a Btk. 288. §-ában meghatározott jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette speciális bűncselekmény a csaláshoz képest.

Tekintettel arra, hogy mindkét vitatott megállapítás túlmutat a jogegységi tanács által elbírálandó jogkérdésen, a legfőbb ügyész e kérdések vizsgálatának mellőzését tartotta indokoltnak a jogegységi tanács határozatából.

A legfőbb ügyész mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság büntető jogegységi tanácsa – a kifogásolt megállapítások kivételével – a BF. I. Tanács Bfv.I.271/2008/5. számú indítványában kifejtetteknek megfelelően határozzon.

2. A jogegységi tanács a jogegységi indítványt – a Be. 442. §-ának (3) bekezdése alapján – nyilvános ülésen bírálta el, amelyen az indítványozó az indítványát fenntartotta.

A legfőbb ügyész képviselője az írásbeli nyilatkozatával egyezően szólalt fel.

III.

A Be. 439. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja értelmében jogegységi eljárásnak van helye, ha a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától. A Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsa ezért a Legfelsőbb Bíróság Bfv. I. Tanácsának indítványa alapján – a Be. 440. §-ának (1) és (2) bekezdésére figyelemmel – a jogegységi eljárást lefolytatta.

A jogegységi tanács az indítványozó által képviselt jogi állásponttal, valamint a legfőbb ügyész nyilatkozatával – az alább kifejtendők szerint – egyetértett.

1. A jogegységi tanács előjáróban azt vizsgálta meg, hogy milyen előzményei voltak a büntető ítélkezés hazai gyakorlatában a jogegységi indítványban felvetett kérdés elbírálásának.

a) Az 1878. évi V. törvénycikk, a Magyar Büntető Törvénykönyv a büntettekről és vétségekről (a továbbiakban: Csemegi Btk.) hatálya alatt folytatott büntető joggyakorlat a fondorlattal kieszközölt hitel nyomán keletkező anyagi veszteséget nem tekintette kárnak. Miután önmagában – haszonszerzési célzat és károkozás hiányában – a hitel csalárd (fondorlatos) megszerzése nem minősült csalásnak, a hitelezők hatékonyabb védelme érdekében az Első Büntető Novella [1908. évi XXXVI. tc. (I. Bn.)], a Btk. 384. §-ába önálló bűncselekményként iktatta be a hitelezési csalás tényállását. (A Csemegi Btk. 384. §-a szerint: csalásnak tekintetik, és egy évig terjedhető fogházzal büntendő: ha valaki, habár csalási célzat nélkül, ravasz fondorlattal mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart a végett, hogy attól magának hitelezést vagy hitelhosszabbítást eszközöljön ki.)

Ez a törvénymódosítás egyben megerősítette azt a korábbi gyakorlatot, hogy a hitel fondorlattal történő megszerzése esetén – jogtalan haszonszerzési célzat és a büntetőjogi kárra kiterjedő szándék hiányában – a csalás nem állapítható meg.

b) A Csemegi Btk. hatálya alatt kialakult ítélkezési gyakorlat a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény (II. Btk.) hatálya alatt sem változott. Jól szemlélteti az akkor követett gyakorlatot az Ügyészi Kiskönyvtár 1969-ben megjelentetett, A vagyon elleni büntettek minősítési kérdései című 25. kötete, amely (a 63. és a 64. oldalán – egyebek mellett) a következőket rögzítette:

Nem tekinti kárnak a kialakult bírói gyakorlat a fondorlattal kieszközölt hitel nyomán keletkező anyagi veszteséget. Hitelügylet alatt nem csupán a készpénz-, illetve áruhitelezést kell érteni, hanem minden olyan ügyletet, ahol a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás időben a szokásosnál távolabb esik egymástól. Ez az időbeli távolság (időintervallum) az, amely alatt az adós a hitelező pénzét használja. A gyakorlat ezt sosem tekintette kárnak. Az 1878. évi V. tv. hatálya idején a cselekmény azért volt büntetendő, mert a törvény külön tényállásban rendelte azt (a hitelezési

csalást) büntetni. A Btk. azonban ezt a tényállást, mint elavultat, elhagyta.

A ma is előforduló ilyen elkövetés csak akkor valósítja meg a csalást, ha a tettes nem kölcsönt, vagy hitelt akar szerezni, hanem kárt akar okozni. Ha az eset körülményeiből azt a következtetést lehet levonni, hogy a tettes a kölcsönformát csupán megtévesztésül használta, de a kapott összeget eleve nem is állt szándékában visszafizetni, úgy a csalás megállapítható. De megállapítható akkor is, ha a kölcsön felvételének időpontjában (a terhelt) semmiféle reális lehetőséggel nem rendelkezik a kölcsön visszafizetésére. Ebből a körülményből egymagában is – egyéb bizonyítékok nélkül – arra kell következtetni, hogy a tettes kárt akart okozni, hiszen neki kellett a legjobban tudnia, hogy semmiféle lehetősége nincs a kölcsön visszafizetésére (BH 4938).

Nem változtat a következtetés helyességén az sem, ha esetleg a tettes korábbi hitelezőit úgy elégíti ki, hogy újabb sértettet károsít meg „kölcsön” felvételével és ebből fizet. Az ilyen láncolatos cselekménysorozat azon része is büntetett tehát, amely részében a tettes a kárt utóbb (újabb bűncselekményből szerzett pénzzel) megtérítette.

Ha mindezen elkövetési módok tettesének van olyan jövedelme vagy vagyona, amely a megtévesztéssel szerzett hitel fedezetéül szolgál, akkor sem állapítható meg a csalás, ha az ígért törlesztési határidőre az elkövető nem teljesített (BH 5209, 5556). A büntetőeljárás nem szolgálhat a követelések behajtásának eszközeül.

A hitelezési csalásnál külön tényállási elem volt a jogtalan vagyoni haszonszerzés célzatának a hiánya. Minthogy a tőke és kamatainak visszafizetése a privilegizált eset megállapításának előfeltétele (ellenkező esetben a szerzett hitel jogtalan haszonná válik), így kár sem keletkezhetett. A törvény tehát csupán azt pönalizálta, hogy a tettes olyan ügyleti rendelkezésre készítette fondorlatával a sértettet, amelyet az különben nem tett volna.

A jogügyletek közül egyedül a hitelt védte a Csemegi Btk. büntetőjogi eszközökkel. Ennek az volt az indoka, hogy bár a hitelügylet érvényessége is megtámadható megtévesztés címén, de minthogy ez bizonyos időt vesz igénybe, és a tettes célja éppen az, hogy bizonyos ideig használhassa a tőkét, ezért a megtámadhatóság nem nyújtott kellő védelmet a hitel megtévesztéssel való megszerzése ellen. Az egyéb ügyleteknél a megtámadhatóság és az eredeti állapot helyreállítása kellő védelmet nyújtott. Mindebből pedig az következik, hogy a Csemegi Btk. hatálya idején az ügyleti akarat fondorlattal való befolyásolása önmagában – kár és haszon nélkül – nem volt büntetett, mert az ilyen magatartások közül csupán egyet (a hitelezési csalást) rendelt büntetni a törvény, azaz – a contrario – a többit nem, mivel kár és haszon azoknál éppúgy nincs, mint a hitelezési csalásnál.

Az Ügyészi Kiskönyvtárban foglalt részteles okfejtést a Büntető Törvénykönyv kommentárja (KJK. Bp. 1968.) is alátámasztotta. Aszerint, ha az elkövető szándéka kizárólag hitel kieszközölésére irányul, vagyis a kölcsönt akarja és képes visszafizetni, jogtalan haszonszerzési célzat hiányá-

ban csalásról nem lehet szó. Az említett körülmények között hitel igénybevétele ugyanis nem tekinthető jogtalan haszonszerzésnek, még abban az esetben sem, ha a hitelt igénybe vevő a hitel kieszközlése érdekében a kölcsönadót megtéveszti (pl. a kölcsön szükségessége vagy sürgős volta tekintetében). A BHÖ 452. pontja szerinti hitelezési csalást, mint sui generis bűntettét a Btk. nem vette fel (i.m. 1468. oldal).

Összegzőképpen megállapítható tehát, hogy sem a Csemegi Btk., sem pedig az 1961. évi V. törvény nyomán kialakult joggyakorlat nem állapította meg a jogtalan haszonszerzési célzatot a hitel megtévesztéssel történő megszerzése esetén és nem tekintette kárnak a fondorlattal kieszközölt hitel nyomán keletkező anyagi veszteséget.

c) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. tv. (Btk.) e tekintetben azonos szabályozása folytán a bíróságok ítélkezési gyakorlata sem változott.

A következetes gyakorlatot rögzítette a BM Könyvkiadó 1981-ben kiadott Magyar büntetőjog, Különös Rész egyetemi tankönyv. Aszerint (lásd 515. oldal): nem jön létre csalás, ha az elkövető a hitel megszerzése végett téveszti meg a sértettet, és csupán később alakul ki benne az elhatározás, hogy a kölcsönt nem fizeti vissza. Nem hitelsértés (Btk. 330. §), hanem csalás valósul meg akkor, ha az elkövető eleve azzal a szándékkal szerezte meg a hitelt, hogy annak fedezetét elvonva, illetve a fedezetből való kielégítést meghiúsítva, jogtalan haszonhoz fog jutni.

A Büntető Törvénykönyv magyarázata (KJK. Bp. 1986.) ezzel kapcsolatban ugyanezt rögzítette (i.m. 890. oldal).

A hitel megtévesztéssel történő megszerzése terén a Csemegi Btk. hatálya alatt kialakult gyakorlat – amely a szerződés megkötésekor károkozási szándék hiányában a csalás bűncselekményét nem állapította meg – tehát nem változott azt követően sem, hogy az 1961. évi V. tv. majd a Btk. (1978. évi IV. tv.) a hitelezési csalást önálló bűncselekményként már nem pónalizálta.

2. A Legfelsőbb Bíróság megvizsgálta, hogy a piaci alapú hitelezés körében általában mikor állapítható meg a csalás.

a) A Btk. 318. §-ának (1) bekezdése szerint csalást követ el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz.

A csalás elkövetési magatartása a tévedésbe ejtés vagy a tévedésben tartás. Az ítélkezési gyakorlat nem követeli meg, hogy a tévedésbe ejtés fondorlatos, átláthatatlan vagy elháríthatatlan legyen. Arra kell alkalmasnak lennie, hogy a sértett személyéhez kapcsolódóan előidézzék a károkozást.

A megtévesztésnek nem kell kiterjednie a jogügylet egészére. Csak az szükséges, hogy a jogügylet olyan elemeit fogja át, amelyek a károkozással okozati összefüggésben állnak.

A csalás valójában tévedésből eredő vagyoni károsodás előidézése. A tévedés közvetlenül és önmagában károsodást nem okoz. A csalási kár ennél fogva közvetve, a téve-

désbe ejtett vagy a tévedésben tartott személy cselekvéséből származik azáltal, hogy a megtévesztett személyt a tévedés cselekvésre, rendelkezésre, intézkedésre indítja, aminek a következtében valakinek (a tévedésében levőnek vagy harmadik személynek) a vagyonában károsodás következik be.

A tévedésbe ejtés, illetve a tévedésben tartás és a vagyoni kár között okozati összefüggésnek kell fennállnia, tehát a kár a megtévesztett személy magatartásának a következménye.

A csalás tényállása akkor teljes, ha az eredmény, a kár bekövetkezik. A kár fogalmába tartozik minden olyan – a Btk. 137. §-ának 5. pontjában foglalt kárfogalomnak is megfelelő – vagyoni jelentőségű jogsérelem, amelynek pénzben kifejezhető értéke van.

Sem a Csemegi Btk., sem az 1961. évi V. törvény, sem pedig a hatályos Btk. alapján kialakult joggyakorlat nem tekintette kárnak a fondorlattal kieszközölt hitel nyomán keletkező anyagi veszteséget.

Ha viszont a kár bekövetkezett, akkor a csalás befejezté vált akkor is, ha a károsodás nem tartós vagy pótolható. A kár utólagos megtérítése a minősítést nem érinti, csupán a büntetés kiszabása körében értékelhető.

b) A kölcsönnyújtás feltételei rendszerint két – és csak elméletileg elválasztható – főbb csoportba sorolhatóak.

Az első csoportba a hitel-(kölcsön-)nyújtás feltételeinek a megállapítása (ennek keretében a finanszírozandó feladat, a kölcsönösszeg, a visszafizetés idejének, módjának meghatározása, az adós azonosítása, adósi előéletének tisztázása, a jövedelmezőség vizsgálata stb.) tartozik, a másikba pedig a nyújtandó kölcsön biztosítékainak a meghatározása. Mindkét csoportba tartozó feltételek megállapítására irányuló megtévesztő magatartás egyaránt tényállásszerű lehet, ám más és más összefüggésben.

A csalás megállapításának feltétele ugyanis a visszafizetési szándék hiánya. Erre számtalan tényezőtől, de leggyakrabban a fedezet, illetve a biztosítékok hiányából lehet következtetni. Ám, ha a visszafizetésnek van fedezete, ha a felajánlott biztosíték kellő fedezetet nyújt, a fizetési szándék hiánya a csalás megállapítását ugyanúgy megállapíthatóvá teszi.

A csalás a Btk. XVIII. Fejezetében szabályozott vagyoni elleni bűncselekmény. Védett jogi tárgya a tulajdon, illetve az abból folyó vagyoni jogosítványok zavartalan gyakorlásához fűződő társadalmi érdek. Ebből pedig az következik, hogy a tulajdon, illetve a vagyoni jogok sérelmének hiányában a vagyoni elleni bűncselekmény egyik fogalmi eleme a jogtárgysértés hiányzik. Ezt a jogtárgysértést a csalás tényállásában a károkozás jeleníti meg, következésképpen a kár bekövetkezése hiányában a csalás megállapítására nincs lehetőség.

Ha az adós a hitelnnyújtás feltételei tekintetében megtéveszti a hitelezőt, de a kölcsönt vissza kívánja fizetni és erre képes, akkor a kölcsön visszafizetésének elmaradása nem tekinthető a Btk. 137. §-ának 5. pontjában meghatározott kárnak, mert nem haladja meg a piaci alapú hitelezés

üzleti kockázatát. Ez a cselekmény – hasonlóan a Csemegi Btk. szabályozásához – ugyanakkor sértheti a hitelező hitelpolitikáját és a hitelező gazdasági érdekeit. A piacgazdaság újraéledésével ezért a törvény a Btk. 297/A. §-ában – 1994. május hó 15. napjától – ismét büntetendővé nyilvánította a hitelezési csalást. A hitel megtévesztéssel történő megszerzése – visszafizetési szándék és képesség mellett – azonban csak a Btk. 297/A. §-ában foglalt feltételek mellett minősülhet hitelezési csalásként. Ha azonban az ott írt feltételek nem állapíthatók meg, a cselekmény nem minősül sem csalásnak, sem más vagyoni elleni bűncselekménynek. A Legfelsőbb Bíróság változatlanul irányadónak tekinti azt a korábban is következetes ítélkezési gyakorlatot, hogy a büntetőeljárás nem szolgálhat a követelések behajtásának az eszközéül.

3. A Legfelsőbb Bíróság Bf. I. Tanácsa a BH 2006/243. szám alatt közzétett Bfv.I.2154/2003/5. számú határozatában annak alátámasztására, hogy döntése összhangban áll az ítélkezési gyakorlattal, a BH 2001/160. szám alatt közzétett döntésre hivatkozott.

A BH 2001/160. szám alatt közzétett döntés szerint: megvalósítja a csalás büntettét, aki a lakásépítési kedvezmény igénybevételekor – az ennek folyósításához előfeltételül megkívánt – saját erő megléte tekintetében a pénztézetet megtéveszti, és ezáltal a kölcsönösszeg jogtalan felvételével a pénztézetnek kárt okoz [1978. évi IV. törvény 318. § (5) bek. a) pont, 106/1988. (XII. 26.) MT r. 2. §, 3. § (2) bek., 141/1994. (XI. 2.) Korm. r. 5. §].

A döntés alapjául fekvő ügyben megállapított tényállás lényege szerint a terheltek azt a hamis látszatot keltették, hogy a lakásépítési kedvezmény folyósításához szükséges valamennyi feltétel – így a folyósításhoz előírt 30%-os önerő – fennállt. E megtévesztő magatartás célja a jogszabályok szerint igénybe vehető 2 200 000 forint összegű – vissza nem térítendő – lakásépítési kedvezmény jogosulatlan megszerzése volt. Az igénylés folytán létrejött szerződés alapján 1 760 000 forint kifizetésére került sor. A terhelteknek ténylegesen szándékában állt az építkezés megkezdése és bizonyos fokú elvégzése.

Rögzítette még a bíróság, hogy a terheltek szándéka a sértett tévedésbe ejtése folytán károkozásra irányult, ami be is következett.

A jogegységi tanács előljáróban arra utal, hogy a lakásépítési kedvezmény (szociálpolitikai támogatás) nem piaci alapú hitel (kölcsön), hanem az állam által biztosított olyan nem gazdasági jellegű és vissza nem térítendő pénzügyi támogatás, amelynek a jogosulatlan igénybevétele esetén a csalás valóban megállapítható.

Másként minősülhet a cselekmény, ha a nem piaci alapú pénzügyi támogatás vagy más gazdasági előny nem szociálpolitikai célú, hanem az állam gazdaságpolitikai céljainak a megvalósítását szolgálja. Ilyen esetben a pénzügyi támogatás vagy más gazdasági előny igénybevétele esetén gyakran mind a csalás, mind pedig a Btk. 288. §-ának (1) bekezdésében meghatározott jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének a tényállási elemei megvalósulnak.

A Btk. 288. §-ának (1) bekezdése szerinti jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntetendőnek nem tényállási eleme sem a jogtalan hasznoszerzési célzat, sem a kár okozása. Megállapításának tehát – hasonlóan Btk. 297/A. §-ában büntetni rendelt hitelezési csaláshoz – akkor is helye lehet, ha a csalás feltételei egyébként nem állnak fenn.

Ha a bíróság által megállapított tényállás alapján mindkét vizsgált bűncselekmény (tehát a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése és a csalás) tényállási elemei egyaránt maradéktalanul megállapíthatók, akkor – a részben azonos jogtárgysértés folytán – a valódi alaki halmazat megállapítása kizárt. A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének tényállása mindaddig előbbre hozott büntetendőséget teremt, amíg a csalás öt évig terjedő szabadságvesztésnél nem súlyosabb alakzata valósul meg. Az ilyen cselekmény tehát a Btk. 288. §-ának (1) bekezdése szerint minősül. Ha azonban a csalás ennél súlyosabban büntetendő, tehát legalább nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett alakzata állapítható meg, akkor – a konzumpció elvének alkalmazásával – a cselekmény – kizárólag – csalásként minősíthető.

A jogegységi tanács ezért azt rögzítette határozatának rendelkező részében, hogy amennyiben a hitelnyújtás nem piaci feltételek mellett történik, hanem arra valamely gazdaságpolitikai célból az állam vagy más – a Btk. 288. §-ában, illetve a 314. §-ában meghatározott – szervezet által támogatott kedvezményes feltételekkel és/vagy céljelleggel került sor, akkor a cselekmény rendszerint a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntetendőnek, illetve az Európai Unió pénzügyi érdekei megsértése büntetendőnek minősülhet, és a csalás megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a csalás büntetési tétele a hivatkozott bűncselekmények büntetési tételénél súlyosabb.

Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy a BH 2001/160. szám alatt közzétett döntés nem tekinthető a Bfv.I.2154/2003/5. számú döntés előzményének, mert abban az ügyben nem piaci alapú hitel nyújtásával összefüggésben állapították meg az eljáró bíróságok a csalás elkövetését.

4. A jogegységi tanács megvizsgálta, hogy mit tekintett (vagy mit tekinthetett) a Bf. I. Tanács a hitelnyújtás olyan „külön” feltételének, amely körében megvalósuló megtévesztés alapján a csalás elkövetését megállapíthatónak találta. Észlelte, hogy a Legfelsőbb Bíróság a külön feltétel tartalmát nem határozta meg.

A jogegységi tanács abból indult ki, hogy a Ptk. XLIV. Fejezetének 1. pontjában szabályozott hitel- és a kölcsön-szerződéseknek – a szerződésben részes felek szerződési akaratától függő – számtalan feltétele lehet. A hitel és a kölcsön nyújtására irányuló megtévesztés attól függően lehet jelentős a csalás megállapítása szempontjából, hogy a hitelnyújtással okozati összefüggésben állt-e.

A jogegységi tanács megítélése szerint a Bf. I. Tanács a hitelnyújtás ún. külön feltételének azt tekintette, hogy a gépkocsi vásárlására nyújtott kölcsön csak a gépkocsi

vásárlására, az áruvásárlási kölcsön csak áruvásárlásra, a lakásvásárlási kölcsön csak lakás vásárlására stb. igényelhető. A külön feltétel tehát az a cél vagy rendeltetés, amelynek finanszírozására az adott fajta/típusú hitel/kölcsön tipizált feltételeit a hitelező meghatározta.

A jogegységi tanács úgy foglalt állást, hogy a hitel meghirdetett céljának a hitelezés körében elkövethető csalás megállapítása szempontjából nincs szignifikáns jelentősége. A pénzügyi piac hitelező szereplői az ilyen feltételeket nem azért határozzák meg, hogy az mentesítse őket a konkrét feltételek vizsgálatától, és e feltételek nem jelentik azt sem, hogy az ilyen blanketta hitel igénylése ellenére a konkrét szerződést ne határozhatná meg attól eltérő tartalommal. E szerződéseknek más a rendeltetése.

A hitelezők az ún. blanketta-szerződéseket a nagy tömegben jelentkező igények finanszírozására használják. A nagyobb számú hiteligeny lényegesen növelheti a jövedelmezőséget, s ezért az ilyen szerződésekkel a hitelezők kedvezőbb feltételeket ajánlhatnak a leendő adósoknak.

A blanketta-szerződések megkönnyítik az egyes termékek ismertetését, egyszerűsítik, gyorsítják az eljárást. A szerződő felek azonban a blanketta-szerződésektől egyező akarattal bármikor eltérhetnek és a hitelezők a tipizált szerződési feltételektől függetlenül is bármit finanszíroznak. A hitelezőnek nem az a döntő szempont, hogy mit finanszírozzon, hanem az, hogy milyen nyereséggel és milyen kockázattal finanszírozza azt. Másként megfogalmazva, a hitelezők bármit finanszíroznak, ami a megfelelő jövedelmezőséget biztosítja. A hitelezők azért vállalkoznak, hogy a pénzügyi tevékenységből megfelelő nyereséget, hasznot termeljenek.

A hitelezők a saját döntésük alapján az általános kockázati feltételektől eltérő, attól kedvezőbb feltételeket is ajánlhatnak, engedhetnek. A kedvezőbb feltételek az üzleti kamatoknál kisebb kamatot, a hitelszerzéshez kapcsolódó költségek csökkentését, a fedezet mérséklését, vagy attól eltekintést stb. jelenthetnek. Amennyiben ez bevétel- vagy jövedelemkiesést eredményez, azt – tehát az ilyen kedvezőbb feltételeket – valakinek finanszíroznia kell. A forrást rendszerint vagy maguk a hitelezők vagy (és) a piac egyéb szereplői, az üzleti partnerek biztosítják. A legjellemzőbb az, hogy maga a pénzügyi intézmény finanszírozza, de gyakori az is, hogy pl. az áru forgási sebességének a növelése, a forgalom élénkítése és ezzel a jövedelmezőség növelése vagy a likviditási helyzet javítása stb. érdekében a kereskedők vagy más gazdasági partnerek. A kedvezőbb (külön) feltételek meghatározása mindig olyan üzletpolitikai megfontolásokon alapul, amelyek a kockázatok, a lehetséges visszaéléseket is átfogják.

Egészen más a jogi megítélése annak, ha a kedvezőbb hitelfeltételeket a piaci szereplők (hitelezők vagy más gazdálkodók) nem a saját döntésük alapján határozzák meg és nem ők finanszírozzák, hanem külső forrásként az állam, az Európai Unió vagy más Btk. 288. §-ában, illetve a 314. §-ában konkrétan megjelölt szervezet. Az állam stb. által biztosított gazdasági előny jogosulatlan igénybevéte-

le jellemzően a III/3. pontban már hivatkozott bűncselekmények (Btk. 288. §, 314. §) megállapítására ad alapot, és nem a csalás megállapítását eredményezheti. A kár bekövetkezése nem is képezi elemét e bűncselekmények tényállásának.

5. A kifejtettekre figyelemmel a jogegységi tanács – az indítványozó tanáccsal egyetértésben – azt az iránymutatást adta, hogy nem állapítható meg a csalás (Btk. 318. §) bűncselekményében a bűnössége annak a terheltnek, akinek a kölcsön felvételekor szándékában áll a kölcsön visszafizetése, és ennek a reális lehetősége is adott, de a hitel megszerzése érdekében a piaci alapú kölcsön folyósításának feltételei tekintetében a hitelintézetet tévedésbe ejti és a pénzügyi intézmény e megtévesztése folytán folyósítja részére az igényelt kölcsönt. Az ilyen cselekmény a Btk. 297/A. §-ában foglalt feltételek (ú.m. a gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtása érdekében valótlan tartalmú okirat felhasználása) esetén hitelezési csalás büntetének minősülhet.

A hitelintézet megtévesztésével megszerzett pénzkölcsön rendszeres törlesztése, illetve visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára és a károkozási szándék hiányára utal.

6. A jogegységi tanács vizsgálta, hogy a csalás megállapítása körében a megtévesztés módjának van-e, illetve lehet-e jelentősége annak a kérdésnek az eldöntésében, hogy adott cselekmény csalásként minősül-e vagy sem. E kérdést nemlegesén döntötte el.

A Legfelsőbb Bíróság már az adócsalás és a csalás elhatárolásának a kérdéseivel foglalkozó 1/2006. BJE döntésében arra a következtetésre jutott, hogy nem a konkrét elkövetői cselekmény módja, jellege – pl. hamis számla beállítása a könyvelésbe – releváns a minősítés körében, hanem az elkövetési magatartásnak azok a következményei, amelyeket a bűncselekmény tényállása eredményként határoz meg.

Ennek megfelelően a tévedésbe ejtés kapcsán azt kell hangsúlyozni, hogy ugyanazzal a megtévesztő magatartással való tévedésbe ejtés jogkövetkezményei is differenciálódhatnak, és az egyik esetben megvalósul a csalás, a másik esetben nem.

A csalás tényállásában szereplő megtévesztés körében annak van meghatározó jelentősége, hogy a megtévesztés a sértettet ingyenes (illetve részben ingyenes), vagy visszterhes jogügylet megtételére indítja-e. Amíg ugyanis ingyenesség (pl. ajándékozás) vagy részben ingyenesség (pl. kamattámogatott kölcsön) esetén releváns az, hogy milyen indítékból, illetve céllal adta azt a sértett, ez az indok, illetve cél a visszterhes jogügylet (pl. kölcsön) esetén közömbös. Visszterhesség esetén ugyanis – mivel egyenlően kétoldalú kötelelem keletkezik, szolgáltatások állnak egymással szemben – nem beszélhetünk sem jogtalan haszonszerzési célzatról, sem pedig kár okozásáról.

7. Az indítványozó tanács szerint a piaci feltételekkel folyósított hitelezés körében a pénzintézetet fogalmilag

nem érheti kár, ha az általa folyósított pénzkölcsön a járulékaival együtt visszafizetésre kerül. A kölcsön rendeltetéséből következik ugyanis az, hogy a kölcsönt nyújtó aktív vagyonában a kölcsönösszegnek megfelelő időleges (azaz a futamidő lejártáig tartó) értékcsökkenés következik be, amely azonban véglegessé – tehát büntetőjogi értelemben vett kárrá – csak azáltal válhat, ha a kölcsönt egészben vagy részben nem fizetik vissza. Ehhez képest, amennyiben a kölcsön igénylésekor, illetőleg folyósításakor a visszafizetés reális lehetősége és szándéka a kölcsönt felvevő részéről megállapítható, a károkozási szándék akkor sem áll fenn, ha a kölcsönigénylés során a bankot megtévesztették, s e nélkül a kölcsönt nem folyósította volna.

A jogegységi tanács az indítványozó tanács álláspontjával egyetértett abban, hogy a piaci feltételekkel folyósított hitelezés körében a pénzügyintézet fogalmilag nem érheti kár, ha az általa folyósított pénzkölcsön a járulékaival együtt visszafizetésre kerül.

Ugyanakkor a legfőbb ügyész is helyesen mutatott rá, hogy amennyiben az elkövető visszafizetési szándék nélkül, a pénzügyintézet megtévesztésével vesz fel kölcsönt, a csalás bűncselekménye nem a futamidő végén válik befejezetté. A kölcsön összegének a kiutalásával a kár bekövetkezik, a hitelintézet vagyonában beállott értékcsökkenés véglegessé válik, tehát a bűncselekmény befejezett alakzata megvalósul.

A hitelező megtévesztése nélkül, érvényesen létrejött szerződés esetén azonban a kölcsön folyósításával a pénzügyi intézmény vagyona ideiglenesen sem csökken. Bár a pénzeszközök mennyisége valóban csökken, de ezzel egyidejűleg az ugyancsak a forgóeszközök körébe tartozó követelések állománya ugyanakkora összeggel megnő.

A bank természetesen nem csak a „szabályszerűen” kihelyezett kölcsönt tartja nyilván, mint követelést, hanem azt az összeget is, amelyet a banktól „kicsaltak”. A két helyzet azonban eltér egymástól.

Az első esetben a pénz a bank rendes – „szabályszerű” – működése során kerül kihelyezésre hitel-(kölcsön-)szerződés keretében. A bank ezzel az alapfunkcióját teljesíti. A hitelintézetnek éppen az a feladata, hogy a különböző forrásokból rendelkezése alatt álló pénzeszközöket haszonnal értékesítse, hitelként, vagy más módon kihelyezze. Ennél fogva a bank pénzeszközeinek jelentős része mindig kihelyezett pénzösszeg. Az így kihelyezett pénz nem tekinthető kárnak. Ha az adós nem fizet, akkor a hitelintézet a szerződészegességért való felelősség szabályai szerint érvényesítheti vele szemben a követelését.

Ezzel szemben a banktól kicsalt pénz valóban kárként jelentkezik. A bank az ilyen (kicsalt) pénzt is nyilvánvalóan igyekszik visszaszerezni, ám a csalással, mint „bűncselekménnyel okozott kár”-nak a megtérítésére más szabályok vonatkoznak. Az ilyen károk nem a szerződéses kárfelelősség, hanem már a Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó szabályai

szerint érvényesíthetők. A két követelés tehát eltérő jogalapról ered, és – ehhez képest – a visszafizetés esélyei is eltérőek lehetnek.

IV.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsa megállapította továbbá, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozott és BH 2006/243. szám alatt közzétett Bfv.I.2154/2003/5. számú végzéssel felülvizsgált ügyben az I. r. terhelt marasztalására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor. Az irányadó tényállás szerint a terhelt a hitelszerződés megkötésekor kockázatot vállalt, amely a gazdasági tevékenységére alapozottan indokoltnak tekinthető mértékig elfogadott. Az F. Rt. a felvett hitel kamatának a törlesztését megkezdte és olyan gazdasági helyzetben volt, amely mellett nem zárható ki, hogy a hitelszerződés megkötésekor a hitelt – a gazdasági helyzeténél fogva – vissza tudta volna fizetni.

A terhelt fizetési készségére és képességére figyelemmel bűnösségének megállapítására a jelentős kárt okozó csalás büntetvényében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

Tény, hogy a másodfokon jogerős ítéletében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság az I. r. terheltet hitelezési csalás büntetvényében – és emellett számviteli fegyelem megsértésének vétségében – mondta ki bűnösnek. A felülvizsgálati ügyben eljáró Legfelsőbb Bíróság a Bfv.I.2.154/2003/5. számú végzésében azonban úgy foglalt állást, hogy a terhelt e cselekményt azt megelőzően követte el, hogy a hitelezési csalás tényállása 1994. május hó 15. napján hatályba lépett volna. Bűnösségének kimondása mégsem törvénysértő, mert az valójában csalásként minősül.

A Be. 443. §-ának (3) bekezdése szerint, ha az elvi kérdésben adott iránymutatásból következően a jogegységi határozattal érintett jogerős bírósági határozatnak a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító rendelkezése törvénysértő, a jogegységi tanács a törvénysértő rendelkezést hatályon kívül helyezi, és a terheltet felmenti, illetve az eljárást megszünteti.

E rendelkezésre tekintettel a jogegységi tanács egyrészről a marasztaló jogerős döntést az I. r. terheltet a társtettesként elkövetett hitelezési csalás büntetvényében bűnösnek kimondó, valamint a vele szemben büntetést kiszabó részében, másrészről a terhelt felülvizsgálati ügyében eljáró Legfelsőbb Bíróság határozatát hatályon kívül helyezte. E terheltet az ellene hitelezési csalás büntetése miatt emelt vád alól – a Be. 6. §-a (3) bekezdése a) pontjának I. fordulata és a 331. §-ának (1) bekezdése alapján – felmentette. Egyúttal a terhén maradó társtettesként elkövetett számviteli fegyelem megsértésének vétsége miatt, miután e cselekmény az elbíráláskor már oly csekély fokban veszélyes

a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása is szükségtelen – a Be. 71. §-ának (1) bekezdése alapján – megrovásban részesítette. Rosszallását fejezte ki, és felhívta az I. r. terhelten, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

A Legfelsőbb Bíróság büntető jogegységi tanácsa mindezekre figyelemmel a jogegységi indítványnak helyt adott, és a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A jogegységi tanács a határozatot a Bszi. 32. §-a (4) bekezdése, illetve a Be. 445. §-a (2) bekezdése értelmében a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Budapest, 2009. június 8.

Dr. Kónya István s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Molnár Gábor s. k.,
bíró

Dr. Édes Tamás s. k.,
bíró

Akác József s. k.,
bíró

Dr. Katona Sándor s. k.,
bíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök határozatai

A köztársasági elnök 80/2009. (VII. 6.) KE határozata

a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa tagjának kinevezéséről

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 38. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal elnökének javaslatára *dr. Dobos Gergelyt* 2009. július 1-jétől hat évig terjedő időtartamra a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa tagjává kinevezem.

Budapest, 2009. június 30.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-7/02665/2009.

A Kormány határozatai

A Kormány 1105/2009. (VII. 6.) Korm. határozata

a DATÉSZ Dél-Alföldi Termelői Értékesítő Szervezetek Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságnak a zöldség-gyümölcs ágazattal összefüggő tevékenységét elősegítő intézkedések előkészítéséről

A Kormány annak érdekében, hogy a dél-alföldi zöldség-gyümölcs ágazatot fenyegető gazdasági foglalkoztatási és pénzügyi válság elkerülhető legyen, az Európai Bizottság 2009/C 16/01 számú bizottsági közleményével összhangban az alábbi határozatot hozza:

1. A Kormány felhívja a földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztert, hogy működjön közre a DATÉSZ Dél-Alföldi Termelői Értékesítő Szervezetek Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: DATÉSZ Dél-Alföldi Zrt.) öt évre szóló, a cégcsoport helyzetének hosszú távú stabilizálását célzó üzleti tervének kidolgozásában.

Felelős: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter
Határidő: azonnal

2. A Kormány felhívja a pénzügyminisztert, valamint a nemzeti fejlesztési és gazdasági minisztert, hogy a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel együttesen vizsgálják meg az 1. pontban meghatározott üzleti tervet, és amennyiben együttesen megállapítják, hogy az a cégcsoport helyzetének hosszú távú stabilizálására alkalmas,

a) a pénzügyminiszter az 1. pontban meghatározott üzleti terv végrehajtását a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. útján olyan módon segítse elő, hogy a DATÉSZ Dél-Alföldi Zrt. vonatkozásában a Regionális Fejlesztési Holding Zrt. többségi tulajdon eléréséhez szükséges tőkeemelését hajtja végre, és/vagy legalább ötéves időtartamra szóló, piaci kamattal nyújtott tagi kölcsönt nyújt összesen 600 millió Ft összegben,

Felelős: pénzügyminiszter
Határidő: az 1. pontban meghatározott üzleti terv elkészítését követően haladéktalanul

b) a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény 2. § k) pontja alapján a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (a továbbiakban: MFB Zrt.) a DATÉSZ Dél-Alföldi Zrt. számára az 1. pontban meghatározott üzleti terv végrehajtásához 600 millió forint forogóeszköz hitelt nyújtson 80%-os állami készfizető kezességvállalás mellett, piaci kamattal 5 éves futamidővel, ezen belül 1 éves türelmi idővel; az állami kezességvállalás

lás a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 35. § (2) bekezdése szerinti keretet terheli;

Felelős: nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter

Határidő: az 1. pontban meghatározott üzleti terv elkészítését követően haladéktalanul

c) felhatalmazza a pénzügyminisztert – a közösségi állami támogatási szabályokkal összhangban – a kezességvállalási szerződés megkötésére, továbbá arra, hogy kötelezettel szemben az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 5. mel-

léklete szerint megállapított kezességvállalási díjat kössön ki, a DATÉSZ Zrt. a kezességvállalási díjat a Magyar Állam részére fizeti,

d) a c) pontban írtakra tekintettel a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 36. § (1) bekezdése szerinti kezességvállalási díj megfizetésétől eltekint.

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: az 1. pontban meghatározott üzleti terv elkészítését követően haladéktalanul

Bajnai Gordon s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Petrétei József. A szerkesztésért felelős: dr. Tordai Csaba. Budapest V., Kossuth tér 1–3.

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

A papír alapon terjesztett Magyar Közlöny a kormányzati portálon közzétett hiteles elektronikus dokumentum oldalhú másolata. A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó a Magyar Posta Zrt. közreműködésével.

Telefon: 235-4554, 266-9290/240, 241 mellék. Terjesztés: tel.: 317-9999, 266-9290/245 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. szám alatti Közlönyboltban (tel.: 318-8411), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2009. évi éves előfizetési díj: 151 452 Ft. Egy példány ára: 315 Ft 16 oldal terjedelemig, utána +8 oldalanként +270 Ft.

HU ISSN 0076—2407

09.1701 – Nyomja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

Előfizetési bankszámlaszám: MKB Bank 10300002–20377199–70213285